

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sint-Lambertus 3 te WESTERLO

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Pedagogisch geheel 48397-123844-123877

Instellingsnummer 123844

Instelling Sint-Lambertus 3

Directeur Hilde DE BUSSE

Adres Denis Voetsstraat 21 - 2260 WESTERLO

Telefoon 014-54.50.75

Fax 014-54.95.63

E-mail hilde.debusser@silawesterlo.be

Website <http://www.silawesterlo.be>

Bestuur van de instelling VZW Vrij Onderwijs Westerlo en Omgeving

Adres Verlorenkost 1 - 2260 WESTERLO

Scholengemeenschap SGKSO Westerlo

Adres Denis Voetsstraat 21 - 2260 WESTERLO

CLB Vrij CLB Kempen

Adres Rubensstraat 170 - 2300 TURNHOUT

Dagen van het doorlichtingsbezoek 01-02-2016, 02-02-2016, 03-02-2016, 04-02-2016, 05-02-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 05-02-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 22-03-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Chris VAN WOENSEL

Teamleden Olivier DOUVERE, Marina DROESSAERT, Jurgen HUS, Walter
VAN DEN BRANDT, Hilde VAN HOUTE, Vinciane
VANDERHEYDE, Jos VERMIJL

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 ADMINISTRATIEVE SITUERING.....	5
2 SAMENVATTING	5
3 DOORLICHTINGSFOCUS	7
3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	7
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
4.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	8
4.1.1.2 Aardrijkskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2008/7841/038)	9
4.1.1.3 Natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/001)	10
4.1.1.4 Wiskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2009/7841/003)	12
4.1.1.5 Engels in aso derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (Leerplan D/2014/7841/002)	14
4.1.1.6 Fysica in aso tweede graad in de studierichtingen Economie, Humane wetenschappen en Latijn (leerplan D/2012/7841/008)	17
4.1.1.7 Chemie in aso tweede graad in de studierichting Wetenschappen (leerplan D/2012/7841/063) en in aso derde graad in de studierichtingen Wetenschappen-wiskunde, Moderne talen-wetenschappen en Latijn-wetenschappen (leerplannen D/2006/0279/040 en D/2014/7841/013)	20
4.1.1.8 Chemie in aso tweede graad in de studierichtingen Economie, Humane wetenschappen en Latijn (leerplan D/2012/7841/005)	23
4.1.1.9 Fysica in aso tweede graad in de studierichting Wetenschappen (leerplan D/2012/7841/009) en in aso derde graad in de studierichtingen Latijn-wetenschappen, Moderne talen-wetenschappen en Wetenschappen-wiskunde (leerplannen D/2006/0279/058 en D/2014/7841/015)	25
4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	29
4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	30
4.2 Respecteert de school de overige reglementering?	31
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	32
5.1 Aanvangsbegeleiding	32
5.2 Leerbegeleiding	33
5.3 Evaluatiepraktijk	36
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	39
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	42
7.1 Wat doet de school goed?	42
7.2 Wat kan de school verbeteren?	42
7.3 Wat moet de school verbeteren?	42
8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	43
9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	43

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 ADMINISTRATIEVE SITUERING

De Sint-Lambertusscholen bestaan uit vijf scholen, elk met een eigen instellingsnummer. Samen vormen ze de 'Scholengemeenschap voor Katholiek Secundair Onderwijs Westerlo'. Pedagogisch en organisatorisch hebben deze scholen zich echter opgedeeld in twee eenheden, namelijk een middenschool met de eerste graad van Sint-Lambertus 1, 2, 3 en 4 en een bovenschool met de tweede en derde graad van Sint-Lambertus 3, 4 en 5. Alle leerlingen van de eerste graad volgen les op de campus van Sint-Lambertus 1 en 2 en de twee vestigingen daarvan in Oosterwijk en Veerle-Laakdal. De leerlingen van de bovenbouw doen dat op de campus van Sint-Lambertus 3, 4 en 5. Omdat de scholengemeenschap de beoordeling van hun werking volgens die structuur wenst te kennen, heeft het doorlichtingsverslag van Sint-Lambertus 1 en 2 voor wat het algemeen beleid, de woonbaarheid, veiligheid en hygiëne en de onderwijsprocessen betreft, ook betrekking op de eerste graad van Sint-Lambertus 3 en 4. De vakverslagen voor de eerste graad staan in het doorlichtingsverslag van de betrokken instellingsnummers.

2 SAMENVATTING

De Vrije Sint-Lambertusscholen zijn gelegen op een campus in een veeleer landelijk gebied en bieden een brede waaier van studierichtingen in de tweede en derde graad secundair onderwijs aan. Deze zijn ingedeeld in de studiedomeinen Kunst en creatie, Welzijn en maatschappij, Economie en organisatie, Wetenschap en techniek en tenslotte Taal en cultuur. Het profiel van de studierichtingen varieert van praktisch over toegepast-praktisch en toegepast-theoretisch tot theoretisch. Het erkenningsonderzoek toont aan dat de school de onderwijsregelgeving respecteert. De onderwijsinstelling krijgt een gunstig advies beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De instelling kent de tekorten en het beheer ervan resulteert in een gedeeltelijke verbetering van de leef- en werkomgeving. Door de uitvoering van de geplande renovaties en het masterplan, kan het beleid op eigen kracht de resterende tekorten wegwerken.

Het erkenningsonderzoek kwam tot stand op basis van een representatief staal van het onderwijsaanbod. Voor Engels in de tweede graad Humane wetenschappen voldoet de leerplanrealisatie. Dit is ook het geval voor chemie in de tweede graad in de studierichtingen Economie, Humane wetenschappen, Latijn en voor fysica in de derde graad in de pool wetenschappen.

De leerplanrealisatie voldoet niet voor fysica in aso tweede graad in de studierichtingen Economie, Humane wetenschappen en Latijn. Ook de leerplanrealisatie voor chemie in aso tweede graad Wetenschappen en derde graad Latijn-wetenschappen, Moderne talen-wetenschappen en Wetenschappen-wiskunde beantwoordt niet aan de vereisten van het leerplan. De school levert voldoende inspanningen om de vakoverschrijdende eindtermen na te streven bij haar leerlingen, zij het dat dit doelgerichter kan gebeuren. Binnen de context 'Omgeving en duurzame ontwikkeling' en 'Sociorelationele ontwikkeling' streeft de school via de vakken en specifieke projecten de meerderheid van de eindtermen met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen na.

In het kader van het kwaliteitsonderzoek heeft de inspectie de aanvangsbegeleiding, leerbegeleiding en de evaluatiepraktijk onderzocht. Het onderzoek heeft aangetoond dat betreffende aanvangsbegeleiding en leerbegeleiding de school erin slaagt haar doelstellingen waar te maken. De schoolleiding heeft een duidelijke visie op de aanvangsbegeleiding, die ze vertaalt in operationele doelstellingen met concrete acties. De inspectie stelt een positief verband vast tussen de aanpak van de aanvangsbegeleiding, het klasmanagement en het onderwijsproces bij de beginnende leraren. Het breed opgevat begeleidingstraject kan gelden als een voorbeeld van goede praktijk.

De school kadert de leerbegeleiding in haar visie op zorg en concretiseert ze aan de hand van het zorgcontinuüm. Voor de 'Zorg voor het leren' stelde de school een stappenplan op met een duidelijke rol voor vak- en klasleraren, graadcoördinatoren en directies. Zoals al bleek tijdens de vorige doorlichting spelen de leerlingdiensten, die ook instaan voor de zorgklas, een belangrijke rol bij het detecteren van problemen en het opvolgen van leerlingen. Het planmatig werken van de school in het kader van 'Zorg voor leren', maakt dat alle betrokkenen elkaar niet alleen ondersteunen, maar eveneens controleren op het naleven van de afspraken rond leezorg. De uitstroomcijfers tonen aan dat het systeem van ondersteuning, oriëntering en heroriëntering voor de meeste leerlingen werkt. De participatiegraad van de uitstromende leerlingen aan het vervolgonderwijs ligt rond het Vlaams gemiddelde, het studiesucces ligt rond of boven de referentiewaarden.

Het onderzoek naar de evaluatiepraktijk toont aan dat deze structureel en participatief is uitgewerkt. De schoolleiding levert doelgerichte inspanningen om de leerlingresultaten systematisch te koppelen aan de leerbegeleiding. De inhoudelijke uitwerking van de evaluatiepraktijk legt de school in de handen van de vakgroepen en de leraren. Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat niet alle vakgroepen even efficiënt de gekregen verantwoordelijkheid opnemen. De ondersteuning en opvolging van de evaluatiepraktijk zijn niet altijd optimaal, wat resulteert in kwaliteitsverschillen tussen de vakken, waarbij de validiteit van de evaluatie soms in het gedrang komt.

Het algemeen beleid is transparant en getuigt van voldoende beleidsvoerend vermogen. Het steunt op de visie van de Sint-Lambertusscholen, die ernaar streven om de leerlingen te doen uitgroeien tot persoonlijkheden met een evenwichtig geloofs-, verstands- en gevoelsleven. Tegelijk wil ze hen optimaal voorbereiden op het hoger onderwijs of de arbeidsmarkt. Een team van drie directeurs en een adjunct-directeur stuurt de schoolwerking aan in een cultuur van samenwerking en consensus. Een goed uitgebouwd middenkader van coördinatoren en technische adviseurs ondersteunt het directieteam. De besluitvorming verloopt participatief. De school doet grote inspanningen om een draagvlak te creëren voor noodzakelijke beslissingen en innovaties.

De kwaliteitszorg is uitgewerkt voor het geheel van de Vrije Sint-Lambertusscholen. De focus ligt conform het Kwaliteitsdecreet op het borgen van wat goed is en het constructief werken aan verbeterpunten. In het kader van haar kwaliteitszorg verzamelt de school vele gegevens, die ze gebruikt voor een systematische kwaliteitsbewaking. Toch blijkt dat dit systeem niet kan garanderen dat de leerlingen in alle onderzochte vakken de leerplandoelen bereiken.

De scholen zijn erin geslaagd een heldere en werkbare organisatiestructuur op te zetten om de werking aan te sturen. Het organisatiemodel van de scholen is al vele jaren in voege en wordt constant geoptimaliseerd. De conclusie voor de onderzoeksvragen die tijdens de doorlichting centraal staan, is overwegend positief en mondt uit in een gunstig advies beperkt in de tijd op grond van de tekorten in de leerplanrealisatie en de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	aardrijkskunde, natuurwetenschappen, wiskunde	
Graad 1 Latijn	aardrijkskunde, natuurwetenschappen, wiskunde	
Graad 1 Moderne wetenschappen	aardrijkskunde, natuurwetenschappen, wiskunde	
Graad 2 ASO Economie	chemie, fysica	
Graad 2 ASO Humane wetenschappen	chemie, fysica	
Graad 2 ASO Latijn	chemie, fysica	
Graad 2 ASO Wetenschappen	chemie, fysica	chemie, fysica
Graad 3 ASO Humane wetenschappen	Engels	
Graad 3 ASO Latijn-wetenschappen	chemie, fysica	chemie, fysica
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen	chemie, fysica	chemie, fysica
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	chemie, fysica	chemie, fysica

3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Aanvangsbegeleiding

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

4.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid De VOET-werking gebeurt overkoepelend in alle schoolnummers van het pedagogisch geheel. De visie en planning voldoen nipt. Er zijn hiaten wat de gerichtheid op alle VOET en alle leerlingengroepen betreft. De school koppelt het nastreven van de VOET aan het eigen pedagogisch project. Ze beoogt hierbij een wisselwerking tussen de VOET en haar visie op onderwijs. De VOET-werking kadert binnen een traditie van brede vorming en extra-curriculaire activiteiten. De VOET vormen echter onvoldoende het uitgangspunt voor het organiseren of behouden van projecten en activiteiten. Ook binnen de vakken is de gerichtheid op de VOET nog beperkt, met uitzondering van de VOET die expliciet opgenomen zijn als leerplandoelstellingen.

De school registreert de bijdrage aan de VOET vanuit de activiteiten. Ze gaat ervan uit dat heel wat VOET ook nagestreefd worden in de vakken, maar heeft hierover geen betrouwbaar overzicht. Om een zicht te krijgen op de mogelijke hiaten in het aanbod en het bereik, heeft ze nog geen grondige analyse uitgevoerd.

Ondersteuning De organisatiestructuur functioneert vrij adequaat. Het directieteam coördineert samen met de graadcoördinatoren de VOET-werking. In de afgelopen vijf schooljaren heeft de schoolleiding ingezet op het creëren van een draagvlak bij de personeelsleden. Ze spoorde de leraren aan om de bijdrage aan de VOET vanuit de bestaande projecten en activiteiten te registreren. Om die registratie te vereenvoudigen, schakelde de school vorig schooljaar over van registratieformulieren naar een digitaal systeem. Ze ontwikkelde echter nog geen strategie om de registratie gelijkgericht en kwaliteitsvol te laten verlopen.

Doeltreffendheid De school evalueert elementen van de VOET-werking, maar dit gebeurt niet systematisch. Door de weinig doelgerichte aanpak zijn de evaluatiecriteria niet voldoende gekoppeld aan de individuele VOET. Tot nog toe gebeurden enkele bijstellingen binnen het culturele aanbod. Ook beperkte de school voor sommige leerlingengroepen het aantal projecten om de effectieve lestijd beter te benutten.

Ontwikkeling	Er zijn een aantal professionaliseringsinitiatieven, maar de breedte en effectiviteit ervan zijn beperkt. Naar aanleiding van de geactualiseerde VOET in 2010, organiseerde de school een pedagogische studiedag. Een beperkt aantal personeelsleden volgde nascholing binnen enkele domeinen die raken aan de VOET. De professionaliseringsnoden zijn onvoldoende in kaart gebracht.
Uitvoering Omgeving en duurzame ontwikkeling	De school streeft de meerderheid van de eindtermen met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen na. De werkgroep 'Milieuzorg Op School' (MOS) is de drijvende kracht achter een gevarieerd aanbod van zinvolle initiatieven. Met een milieucharter wil de school de leerlingen laten participeren aan een duurzaam milieubeleid. Tijdens de diverse excursies vanuit de vakken streeft de school de VOET voor natuurbeleving, appreciatie van landschap, natuur en erfgoed voldoende na.
Sociorelationele ontwikkeling	De school streeft de meerderheid van de eindtermen met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen na. Naast een aantal specifieke activiteiten (een meerdaagse in de Hoge Rielen, de instap- en relatievormingsdagen, de sessies van leefsleutels in actie ...), dragen ook een aantal vakken bij tot het realiseren van de VOET voor relatiebekwaamheid en interactie. Het omgaan met kunst en cultuur komt onder andere aan bod tijdens het project 'Anders omarmen' en de begeleide film- en toneelvoorstellingen.

4.1.1.2 Aardrijkskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2008/7841/038)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden zeer goed en met ruime aandacht voor de geografische vaardigheden gerealiseerd. De evaluatie is transparant, valide en peilt op een degelijk beheersingsniveau.

Onderwijsaanbod	Alle grote leerplandelen komen evenwichtig gespreid over de twee leerjaren aan bod. Om de aardrijkskundige kennis en vaardigheden systematisch op te bouwen, vertrekken de lessen in het eerste leerjaar vanuit de eigen leef- en schoolomgeving. Daarbij worden ook enkele vakoverschrijdende eindtermen nagestreefd, in het bijzonder de context 'Omgeving en duurzame ontwikkeling' en impliciet ook de context 'Socio-economische samenleving'.
------------------------	---

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Op het vlak van kennis leren de leerlingen naast landschappen uit de eigen leefruimte ook landschappen uit Vlaanderen, België en Europa kennen. Een aantal aardrijkskundige begrippen in het domein van de fysische en menselijke aardrijkskunde krijgt hiermee een eerste invulling. Dat is ook het geval voor verschillende landschapsvormende elementen en de invloed van menselijke activiteiten daarop.

De opbouw van deze kennis gebeurt aan de hand van belangrijke geografische vaardigheden waaronder het leren beschrijven, herkennen en ontleden van landschappen, het leren lezen van verschillende soorten kaarten, het leren werken met materiaal zoals afbeeldingen, grafieken en didactische platen en het zich kunnen oriënteren op het terrein. Deze vaardigheden worden niet alleen in het klaslokaal geoefend maar ook door middel van enkele interessante leeruitstappen.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Alle lessen vinden plaats in degelijk uitgeruste lokalen. De aanwezigheid van een computer met beamer en internetverbinding maakt virtuele landschapswaarneming mogelijk en daar maken de leraren intensief gebruik van. De talrijke kaarten, afbeeldingen en afhankelijk van het lokaal ook enkele instrumenten voor geografische waarnemingen, maken van deze lokalen krachtige leeromgevingen.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	In de lessen heerst een aanmoedigend leerklimaat. De lesopbouw verloopt in beide leerjaren aan de hand van een leerwerkboek. Door de overwegend actieve werkvormen die erin verwerkt zijn, krijgen de vaardigheden ruime aandacht. Omdat deze werkvormen de leerlingen regelmatig aanzetten tot nauwkeurig observeren, ontdekken en ontleden, stimuleren ze ook hun probleemoplossend denken. Het leerproces daartoe verloopt via doelgerichte vraaggestuurde leergesprekken die de leerlingen stapsgewijs tot het antwoord van het gestelde probleem brengen.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is transparant en peilt op een gepast beheersingsniveau. Ze dekt alle grote leerplandelen, is valide maar niet volledig betrouwbaar. Dat komt enerzijds omdat de vakgroep dezelfde examenopgaven in opeenvolgende schooljaren hergebruikt en anderzijds omdat de leerlingen de oplossingen van sommige vaardigheidsopdrachten uit het hoofd kunnen leren omdat ze die al tijdens de lessen uitgevoerd hebben. De leerlingresultaten zijn goed tot zeer goed. Op jaarbasis komen er nauwelijks tekorten voor en waar er zijn, is dat doorgaans ook voor andere vakken het geval.

4.1.1.3 Natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/001)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden volledig en met voldoende aandacht voor onderzoekend leren gerealiseerd.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De leerplandoelstellingen worden volledig, voldoende evenwichtig en op een gepast beheersingsniveau aangeboden. In nagenoeg alle parallelklassen van de drie vestigingsplaatsen vorderen de lessen in een gelijk tempo en met dezelfde klemtonen. De leraren verbinden de wetenschappelijke concepten met leefwereld van de leerlingen. Hierdoor komen de doelstellingen voor wetenschap en samenleving voldoende aan bod. Het onderzoekend leren en de natuurwetenschappelijke onderzoeksmethode krijgen voldoende aandacht tijdens de talrijke demonstratieproeven, een aantal leerlingenproeven en de biotoopstudie.
---	--

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Iedere vestigingsplaats beschikt over minstens één vaklokaal waarin nagenoeg alle lessen plaatsvinden. Al deze lokalen zijn uitgerust met een beamer, een computer met internetaansluiting en een digitaal bord, die de leraren op een gepaste wijze in de lessen gebruiken. De minimaal vereiste leermiddelen zijn aanwezig, maar niet altijd in voldoende hoeveelheden om elke leerlingenproef in grote klasgroepen optimaal te kunnen uitvoeren.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De lessen verlopen in een rustig, aangenaam en aanmoedigend leerklimaat. Om het probleemoplossend denken te stimuleren, hanteren de leraren vraaggestuurde leergesprekken en activerende werkvormen. De leerlingen krijgen voldoende hulp bij het structureren van de leerinhouden. De leraren bespreken de verbeterde taken, toetsen en proefwerken klassikaal zodat de leerlingen inzicht krijgen in hun fouten. De leerlingen worden goed opgevolgd. Zij kunnen ook buiten de lessen met hun vragen bij de leraren terecht.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Algemeen is de evaluatie voldoende transparant en valide. Om een evenwaardige beoordeling van alle leerlingen te garanderen, stellen de leraren identieke examenopgaves op voor alle parallelklassen. Sommige examens zijn wel te veel op kennisreproductie in plaats van op de leerplandoelstellingen afgestemd. Bovendien zijn niet alle opgaves betrouwbaar. Enerzijds is dat te wijten aan het feit dat de leerlingen de oplossingen van sommige opgaves vooraf uit het hoofd kunnen leren, omdat ze die al tijdens toetsen opgelost hebben. Anderzijds komt dat omdat de vakgroep dezelfde examenopgaves in opeenvolgende schooljaren hergebruikt. Om de beheersing van de wetenschappelijke vaardigheden te meten, hanteert de vakgroep meestal geen geschikt evaluatie-instrument. In plaats van deze vaardigheden tijdens de lessen met procesevaluatie te meten, gebeurt dat overwegend met kennisvragen op de examens. De leerlingenresultaten zijn goed tot zeer goed. Op jaarbasis komen er nauwelijks tekorten voor. Waar dat het geval is, gaat dat meestal ook gepaard met tekorten voor andere vakken.

4.1.1.4 Wiskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2009/7841/003)

Voldoet

De leerplanrealisatie is volledig, evenwichtig en verloopt met voldoende diepgang. De evaluatie gaat in voldoende mate na of de leerlingen de onderwijsdoelstellingen bereiken op een aanvaardbaar beheersingsniveau.

Onderwijsaanbod Het aanbod is afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van het leerplan.
Volledigheid De vakgroep houdt bij de planning rekening met een homogene spreiding van
Evenwicht de leerstofcomponenten. De tijdsbesteding aan de verschillende clusters van
Beheersingsniveau doelstellingen zoals basisniveau en elementair niveau, samen voor minimum 70
Samenhang %, is echter weinig transparant.

De vakgroep neemt de algemene vormingsopdracht van de wiskunde op door onder meer contextgebonden of vakoverstijgende toepassingen aan te bieden.

De klemtoon ligt overwegend op de ontwikkeling van de reken- en de tekenvaardigheden. De andere vakgebonden vaardigheden (denk- en redeneervaardigheid, probleemoplossende vaardigheden) komen minder aan bod, mede door de sterke leerboekgerichtheid versus leerplangerichtheid. De motivering van de verschillende stappen bij de oplossing van oefeningen met vakterminologie, notaties en symbolen komt te weinig aan bod. De beheersing van de rekenregels en de eigenschappen staat door deze aanpak onder druk. Aanvullend is de vakgroep zoekende om de vakgerichte attitudes met meer rendement na te streven.

De eindterm voor ICT en de ICT-verwachtingen van het leerplan komen in de lessen aan bod, maar nog onvoldoende doeltreffend.

Uitrusting De didactische uitrusting beantwoordt aan de minimale materiële
ICT leerplanvereiste. De school heeft ervoor gezorgd dat elke wiskundeleraar in de
Inzet uitrusting lessen gebruik kan maken van een computer met een degelijk projectiesysteem
Leermiddelen en digitaal bord. De leraren benutten de apparatuur in combinatie met presentatiesoftware of algebra- en meetkundesoftware.

De leerlingen maken op een zinvolle wijze gebruik van een rekentoestel in de lessen en de evaluatie. In sommige lokalen kunnen de leerlingen werken in een computerhoek. Aanvullend zijn er computerlokalen. De frequentie dat de leerlingen gebruik maken van deze computers verschilt per leraar.

Evaluatiepraktijk De leerlingen bereiken de eindtermen en de leerplandoelstellingen in
Evenwicht voldoende mate. Het gerealiseerde niveau is goed. In de meeste klassen
Volledigheid schommelen het gemiddelde en de mediaan van de resultaten rond dezelfde
Beheersingsniveau waarde.
Transparantie

De evaluatie is in voldoende mate afgestemd op de leerplandoelstellingen, met uitzondering van de evaluatie van de vakgerichte attitudes. De vakgroep is nog op zoek naar een doeltreffende manier om vakattitudes in de evaluatie op te nemen. Op vakgroep- en schoolniveau heeft men hieromtrent nog geen afspraken gemaakt.

De leraren evalueren met huistaken en taalkundig verzorgde toetsen en examens, die op een valide en evenwichtige manier de aangeboden leerstof bestrijken. De wijze van vraagstelling garandeert een objectieve scoring. De leraren stellen de toetsen op in overleg en verbeteren op basis van oplossingsmodellen.

De evaluatie is een mix van opgaven rond de verschillende beheersingsniveaus. Het aandeel van de verschillende niveaus in een herhalingstoets of examen is echter onvoldoende transparant.

De vakgroep organiseert trimestriële examens die telkens voor 70 % het resultaat bepalen. Dit gewicht wijst op een sterke productgerichtheid. Het aandeel van het dagelijks werk in het puntentotaal is te beperkt om de leerprocesge-richte aspecten van de evaluatie te ondersteunen. Deze aanpak staat haaks op de competentiegerichtte verwachting in het leerplan.

Leerlingen met leerstoornissen krijgen passende maatregelen.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De leerkrachten nemen hun verantwoordelijk op in de eerstelijnszorg. De zorgbreedte van de leraren uit zich positief in inhaallessen of het geven van extra taken. Voor leer- en ontwikkelingsstoornissen nemen de leraren de passende maatregelen.

De communicatie is overwegend stimulerend en gericht op inzet , veel minder sturend en gericht op prestatie. De klemtoon ligt vooral op niveau- en tempo-differentiatie. Er zijn voorbeelden van goede praktijk rond aangepaste en activerende werkvormen.

De afstemming van de eindtermen leren leren op het onderwijsproces hangt af van de betrokken leraar. Sommige leraren verenigen leren leren tot het geven van weliswaar waardevolle studietips bij de start van het schooljaar of als voorbereiding op toetsen en examens. Anderen integreren aanvullend op een expliciete wijze leren leren in de lessen met een positief effect op het leerrendement. Het gebruik van de planningsagenda als werkinstrument in het onderwijs- en leerproces hangt af van de betrokken leraar.

De taalsteun krijgt inhoud door het overwegend verzorgd eigen taalgebruik, de aandacht voor de instructietaal en de vakspecifieke woordenschat en de positieve feedback op het taalgebruik van de leerlingen. De leerlingen beheersen relatief vlot de wiskundetaal.

De leerlingen werken met invulboeken, maar nogal wat leerlingen schrijven foutief over van het bord of verbeteren foutieve voorbereidingen op een slordige wijze. Deze situatie ondermijnt het leerrendement bij de betrokken leerlingen.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

Het engagement tot het vak en de materiële ondersteuning vanuit het beleid hebben een positieve invloed op de leerplanrealisatie. Binnen de vakgroep is er een goed evenwicht tussen de individuele professionaliteit en de collegialiteit.

Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting hebben leraren uit de vakgroep vakgerichte en algemeen pedagogische nascholingen gevolgd.

De resultaten van de peilingstoetsen van de eindtermen wiskunde in de A-en B-stroom en voor het leergebied wiskunde in het basisonderwijs hebben nog geen aanleiding gegeven tot een discussie over de eigen onderwijskwaliteit of over gewenste veranderingen.

De wijze waarop de meeste leraren aandacht hebben voor het welbevinden van de leerlingen en een positieve instelling voor het vak wiskunde is een voorbeeld van goede praktijk.

4.1.1.5 Engels in aso derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (Leerplan D/2014/7841/002)

Voldoet

Het aanbod van leerplandoelstellingen voldoet en de evaluatie is representatief. De leerlingenresultaten zijn behoorlijk tot goed. De leerlingen kunnen rekenen op een professionele leerbegeleiding. De uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De nadruk van het onderwijs ligt op de vijf taalvaardigheden die de leerlingen intensief oefenen zowel in de lessen als bij zelfstandige opdrachten. De kennis wordt geïntegreerd aangeboden in de vaardigheden. Het consequent gebruik van de doeltaal tijdens de lessen ondersteunt de taalvaardigheidsverwerving.

Het aanbod van doelstellingen voor de receptieve vaardigheden is volledig en evenwichtig. Beide vaardigheden worden genoeg geoefend. De luister- en leesteksten zijn van een goed niveau en ze bestrijken het vereiste verwerkingsniveau. Voor lezen is er ook voldoende variatie in tekstsoorten. Voor luisteren is dit aspect voor verbetering vatbaar: prescriptieve en artistiek-literaire teksten komen minder aan bod. De leerlingen lezen zelfstandig een aantal literaire teksten. Ze voeren ook autonoom een aantal luisteropdrachten uit.

Ook het aanbod van leerplandoelstellingen voor spreek-, gespreks- en schrijfvaardigheid voldoet. De leerlingen oefenen de meeste leerplandoelen op het vereiste verwerkingsniveau. Het mondeling uitbrengen van een verslag over een gebeurtenis, ervaring of situatie (ET 21) komt echter te beperkt aan bod. Genreconventies en tekstopbouw vormen voorts nog weinig een leidraad voor de leerlingen bij het produceren van teksten. De leerlingen vertonen spreekdurf.

De (inter)culturele component van het leerplan krijgt aandacht. Het gebruik van films, chansons en internetsites draagt hiertoe bij. Ook de culturele uitstap naar leper met een gidsbeurt in het Engels biedt hiertoe een meerwaarde. De leerlingen lezen teksten waarvan de inhoud relevant is voor de Engelstalige cultuur en leefwereld. De behandelde onderwerpen hebben een hoge literaire en/of actualiteitswaarde en sluiten aan bij de interesses van de leerlingen die uitgedaagd worden om kritisch te reflecteren over actuele maatschappelijke en culturele thema's.

De leerlingen krijgen bij aanvang van het schooljaar een overzicht van de taalleerstrategieën. Luister- en leesstrategieën zitten doorgaans verwerkt in de vraagstelling bij teksten. Het is echter niet duidelijk op welke manier de vakgroep erop toeziet dat de leerlingen de taalleerstrategieën actief aanwenden om doeltreffend te communiceren. De leerlingen leren bijvoorbeeld niet genoeg om systematisch bij opdrachten tijdens de lessen naslagwerken te hanteren. Er zijn meestal geen woordenboeken voorhanden in de leslokalen. De leerlingen voeren weinig zoekopdrachten uit (bijv. met de computer).

De leerlingen krijgen frequent de kans om de vakattitudes te ontwikkelen tijdens de lessen en bij het maken van verwerkingsopdrachten. Ze reflecteren er evenwel nog niet gericht en expliciet over. De vakgroep is volop aan de slag om hiervoor criteria vast te leggen.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie is voldoende representatief voor de leerplandoelen. Functionele kennis wordt bevraagd in relevante communicatieve contexten of geïntegreerd in taaltaken. De evaluatie van de taalvaardigheden sluit aan bij het aanbod en vertoont dezelfde (beperkte) lacunes. Nagenoeg alle eindtermen worden geëvalueerd. De toetsing is echter niet helemaal evenwichtig gespreid over de vijf taalvaardigheden en over de verschillende periodes. Zo komen het lezen en het schrijven frequent aan bod; het luisteren en het spreken minder vaak. In het algemeen weerspiegelt de puntenverdeling over de leerplancomponenten de communicatieve inslag van het leerplan. De vakgroep besteedt aandacht aan de leerplangerichtheid van de evaluatie. Sinds dit schooljaar maken de leraren hiervoor een planning (evaluatieportfolio) op.

Vorig jaar bevroeg de vakgroep frequent de inhoud van geziene teksten op toetsen en examens. Deze schriftelijke of mondelinge reproductieve bevraging van, uit het hoofd geleerde, inhoud sloot niet aan bij de leerplandoelstellingen. Sinds dit schooljaar is er meer aandacht voor een valide vraagstelling.

De evaluatie is transparant. De leerlingen worden in het begin van het schooljaar geïnformeerd over het evaluatiesysteem en de vraagstelling. De beoordeling van het schrijven en van de spreek- en gespreksvaardigheid gebeurt doorgaans op basis van een scorewijzer met criteria. Ook hier bewaakt de vakgroep de kwaliteit door verder te exploreren welke scorewijzers het meest geschikt zijn en door hier afspraken over te maken.

De meeste leerlingen behalen voldoende tot goede resultaten.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De infrastructuur en uitrusting voldoen. Elk leslokaal is uitgerust met een beamer, geluidsinstallatie en computer met internetaansluiting. De leraren gebruiken deze middelen voldoende tijdens de lessen. De computerlokalen zijn echter weinig beschikbaar voor de taallessen. De leraren ervaren dit als een belemmering om eigentijdse taallessen te geven, waarbij de leerlingen zelfstandig opzoekwerk kunnen verrichten of oefeningen kunnen maken volgens eigen noden en niveau.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Heel wat preventieve maatregelen ondersteunen de leerplanrealisatie. Er wordt gewerkt in een stimulerende sfeer. De lessen worden visueel ondersteund. De leerlingen leren inzichtelijk leren. Ze krijgen studietips. De leraren hanteren afwisselend onderwijsleergesprekken en andere activerende didactische werkvormen. De leerlingen worden steeds aangemoedigd tot participatie en interactie tijdens de lessen. Verder voeren ze ook een aantal opdrachten zelfstandig uit waarbij ze worden uitgedaagd om goed te plannen en strategieën en vakattitudes in te zetten. De vakgroep heeft evenwel nog geen verticale leerlijn uitgebouwd over de graden heen om de zelfstandigheid van leerlingen progressief te bevorderen.

Leerlingen die moeilijkheden ervaren kunnen terecht bij hun leraar voor extra uitleg en remediëringsoefeningen. Evaluatiebeurten geven aanleiding tot feedback, maar de vakgroep realiseert hierbij nog geen optimaal leerrendement omdat de leerlingen de fouten niet altijd verbeteren. De vorderingen van de leerlingen naar aanleiding van remediëringsinitiatieven worden meestal individueel bijgehouden door de leraren en op klassenraden besproken.

Rapporteringspraktijk
Transparantie
Leerondersteunend

De school besteedt heel wat aandacht aan het informeren van de leerlingen en de ouders over de leerprestaties door middel van de rapporten en de oudercontacten. De vakgroep talen volgt de afspraak van de school om bij tekorten duiding te geven en voorstellen te formuleren voor remediëring nauwkeurig op. Verder hanteert de vakgroep een vakrapport waarin de leerling een overzicht krijgt van zijn prestaties voor de verschillende leerplancomponenten. Dit is een voorbeeld van goede praktijk.

Deskundigheidsbevordering Het overleg in de vakgroep draagt sterk bij tot het optimaliseren van de onderwijskwaliteit. De vakgroep is reflectief ingesteld en werkt systematisch en solidair aan kwaliteitsverbetering. De recente bijstellingen betreffen vooral de planning van de evaluatiepraktijk en de rapportering. Er is aandacht voor professionalisering. De vakgroep neemt regelmatig het initiatief om de pedagogische begeleiders uit te nodigen. Gevolgde nascholingen worden gemultipliceerd. De nieuwe leraren krijgen veel vakinhoudelijke ondersteuning van de vakgroep.

Overleg

4.1.1.6 Fysica in aso tweede graad in de studierichtingen Economie, Humane wetenschappen en Latijn (leerplan D/2012/7841/008)

Voldoet niet

Het onderwijsaanbod is onvolledig. De infrastructuur ondersteunt de leerplanrealisatie te weinig. De leerlingenevaluatie is gebaseerd op een onvolledig aanbod.

Onderwijsaanbod Het onderwijsaanbod is onvolledig doordat het sterker gericht is op het leerboek en op eigen inzichten dan op het leerplan. Voor een aantal leerplanonderdelen primeren verdieping en uitbreiding op het aanbieden van de basisdoelstellingen. De verdeling van de lestijden over de leerplanonderdelen gebeurt niet volgens de aanbevelingen van het leerplan waardoor het aanbod onevenwichtig is. Vorig schooljaar beperkte lesuitval in een aantal lesgroepen de beschikbare lestijd.

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

In het eerste leerjaar kwamen vorig schooljaar de vakgebonden leerplandoelstellingen over kracht en materie te oppervlakkig of niet aan bod. Er werd te veel aandacht besteed aan de leerinhouden over snelheid en licht. In het tweede leerjaar kregen de leerlingen de leerplandoelstellingen over faseovergangen niet aangeboden, met uitzondering van de begrippen smelten en stollen in een beperkt aantal lesgroepen.

De realisatie van de algemene doelstellingen over onderzoekend leren voldoet niet. Om deze doelstellingen te kunnen realiseren, stelt het leerplan demonstratieproeven en minimum twee lestijden leerlingenexperimenten per leerjaar voorop. Vorig schooljaar voerden de leerlingen in het eerste leerjaar anderhalve lestijd leerlingenexperimenten uit. In het tweede leerjaar werd in enkele lesgroepen gedurende één lestijd een leerlingenexperiment georganiseerd, dat echter niet werd geëvalueerd. De lesplanning waarborgt niet dat dit schooljaar het minimum aantal leerlingenexperimenten aan bod zal kunnen komen. De leraren realiseren wel een aantal doelstellingen rond onderzoekend leren tijdens demonstratieproeven waarbij ze de leerlingen actief betrekken.

De overige vakgebonden leerplandoelstellingen worden op het door het leerplan verwachte beheersingsniveau aangeboden. De leraren brengen de leerinhouden aan in betekenisvolle contexten. De algemene doelstellingen over wetenschap en samenleving met maatschappelijke, culturele en duurzaamheidsaspecten, komen echter nog te weinig expliciet aan bod.

Onderwijsorganisatie
Samenstelling klasgroepen

Tijdens de leerlingexperimenten in lokalen met beperkte ruimte en infrastructuur, hypothekeken grote lesgroepen het realiseren van de doelstellingen.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over onvoldoende wetenschapslokalen om alle lessen te laten plaatsvinden in een leeromgeving die beantwoordt aan de minimale materiële vereisten van de leerplannen. Het tekort is de laatste jaren nog toegenomen door de sterke groei van het leerlingenaantal. Het gebrek aan labs beperkt de mogelijkheden om demonstratie- en leerlingproeven vlot te integreren in het aanbod. In de meeste lokalen is het door de beperkte ruimte onveilig werken met de doorgaans grote lesgroepen. De werkbladen voor de leerlingen zijn te smal voor opstellingen met bunsenbranders of stoffen op hoge temperatuur. Er zijn op schoolniveau geen concrete vooruitzichten op uitbreiding van de infrastructuur. De leraren fysica beperken de schade door het organiseren van lokaalwissels en het verhuizen van de leermiddelen. Ze kiezen voor leerlingexperimenten in functie van zo veilig mogelijk werken. De grootste lesgroepen worden gesplitst en de school heeft zeer recent wel enkele aanpassingen uitgevoerd om meer demonstratieproeven mogelijk te maken.

Er zijn voldoende leermiddelen ter beschikking en de leraren zetten ze doelgericht in om de leerplanrealisatie te ondersteunen. Het materiaal voor leerlingexperimenten wordt minder benut. De leermiddelen worden tijdig aangevuld of vervangen. Alle gebruikte lokalen zijn uitgerust met internet, pc en projectiemogelijkheid. De mate waarin ICT wordt benut om de onderwijspraktijk te ondersteunen, verschilt per leraar. De leerlingen oefenen weinig ICT-vaardigheden.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De leerlingenevaluatie is onvolledig doordat de hiaten in het aanbod niet (kunnen) geëvalueerd worden. De leerplanonderdelen over kracht, materie en faseovergangen komen in de evaluatie niet aan bod. Door het te geringe aantal leerlingexperimenten worden de leerplandoelstellingen over onderzoekend leren onvoldoende getoetst. Ook de doelstellingen over wetenschap en samenleving komen zelden voor in de vraagstelling. De vraagstelling is wel voldoende gespreid over de overige leerplanonderdelen. Ze situeert zich in betekenisvolle contexten.

Sommige vragen sluiten goed aan bij de leerplandoelstellingen, andere peilen nog te weinig naar het verwerven van de leerstrategieën uit het leerplan (verbanden leggen, formules bepalen en toepassen, toelichten, ...). De doelstellingen achter een aantal meerkeuzevragen zijn niet duidelijk. Sommige vragen zijn onvoldoende éénduidig, waardoor meerdere juiste antwoorden mogelijk zijn. De meeste vragen peilen naar het door het leerplan verwachte beheersingsniveau. Het aan alle leerlingen aanreiken van formularia met basisformules (snelheid, massadichtheid) strookt echter niet met de leerplandoelstellingen die kennis van deze concepten vooropstellen.

De evaluatiecriteria op toetsen en examens zijn transparant en de leerlingen hebben zicht op hoe de antwoorden verbeterd worden. De leerlingen scoren globaal goed.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Er is aandacht voor zowel preventieve als curatieve leerbegeleiding. De preventieve leerbegeleiding omvat aspecten van de vakoverschrijdende eindtermen leren leren, maar de leraren nemen deze eindtermen nog niet als uitgangspunt.

Het klasklimaat is veilig en stimulerend. Demonstratieproeven en beeldrijk lesmateriaal zorgen voor visuele ondersteuning bij het aanbrengen van nieuwe begrippen. De leergesprekken nodigen de leerlingen uit tot actieve inbreng. Door het beperkte aantal leerlingexperimenten komen leerlingactieve werkvormen weinig aan bod. De lesopbouw en het aangeboden cursusmateriaal zijn ondersteunend en gestructureerd. De leerlingen krijgen strategieën aangeboden voor het leren oplossen van vraagstukken. Via het digitaal platform kunnen ze de verworven vaardigheden extra inoefenen. De leraren respecteren de schoolafspraken rond compenserende, remediërende en dispenserende maatregelen. Op toetsen en examens weten de leerlingen wat van hen wordt verwacht. Remediëring en feedback zijn afgestemd op zowel klassikale als individuele noden. Voor het corrigeren van taalfouten in de leerlingentitoties is er niet altijd de nodige aandacht. De leerlingentitoties, de klassenraden, het digitale platform en de oudercontacten bevorderen een open communicatie over studieresultaten en remediëringssacties.

Deskundigheidsbevordering
Beginsituatieanalyse
Vorming
Overleg

Het overleg en de uitwisseling van expertise gebeurt vakgebonden. Stilaan groeit bij de leraren wetenschappen het besef dat (ook) overkoepelend overleg noodzakelijk is om de gemeenschappelijke algemene doelstellingen uit de leerplannen kwaliteitsvol te realiseren. Een overkoepelende 'vakleergroep wetenschappen' staat in de steigers.

Er is vakdeskundigheid aanwezig en de leraren scholen zich geregeld bij. Ze wisselen hun nascholingservaringen uit. De voorbije jaren bemoeilijkten leraren- en opdrachtenwissels echter de continuïteit van de vakgroepwerking.

Naast de informele contacten, is er viermaal per schooljaar formeel vakgroepoverleg. De agenda omvat praktische en organisatorische aspecten zoals het gebruik van de uitrusting, de keuze voor leerboeken en de organisatie van activiteiten met de leerlingen. Daarnaast komen de aandachtspunten die de schoolleiding aanreikt aan bod, waaronder het leerplangericht werken en evalueren en gerichte aandacht voor leren leren. Voor vorming over leerplangericht evalueren deed de vakgroep een beroep op de pedagogische begeleidingsdienst.

De vakgroepwerking fysica heeft de laatste jaren geleid tot meer gelijkgerichtheid in de leerbegeleiding en tot toetsen en examens die beter gespreid zijn over de leerinhouden. Anderzijds blijkt dat de studie van leerplannen nog te sterk gebeurt vanuit persoonlijke interpretatie en dat het evalueren van de leerplandoelstellingen nog voor verbetering vatbaar is. De betrokken leraren beschikken over voldoende professionaliteit en reflecterend vermogen om de hiaten weg te werken en de werkpunten aan te pakken.

4.1.1.7 Chemie in aso tweede graad in de studierichting Wetenschappen (leerplan D/2012/7841/063) en in aso derde graad in de studierichtingen Wetenschappen-wiskunde, Moderne talen-wetenschappen en Latijn-wetenschappen (leerplannen D/2006/0279/040 en D/2014/7841/013)

Voldoet niet

De leerplanrealisatie voldoet niet in beide graden. Het onderwijsaanbod is onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De infrastructuur hindert de realisatie ervan. De evaluatie is onvoldoende representatief.

Onderwijsaanbod	De vaststellingen hebben zowel betrekking op de basisvorming als op het specifiek gedeelte. Ze baseren zich daarnaast op de leerplannen die golden tijdens het vorige schooljaar en het eerste trimester van het huidige schooljaar.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	Uit de gegevens blijkt dat de overgang naar het nieuwe leerplan in de derde graad niet optimaal verloopt. Er is geen samenhang tussen het eerste en het tweede leerjaar van de derde graad. Een aantal inhouden en doelstellingen komen twee keer aan bod en vooral in het tweede leerjaar is er een wanverhouding tussen uitbreiding en basisdoelstellingen.
<i>Samenhang</i>	

Zowel in de tweede als in de derde graad is het onderwijsaanbod veeleer afgestemd op de inhouden uit de leer(werk)boeken dan op de leerplandoelstellingen. In de tweede graad komen de meeste leerplandoelstellingen wel aan bod maar in het tweede leerjaar onvoldoende volgens het verwachte beheersingsniveau. Dit is ook zo in het tweede leerjaar van de derde graad. Het aanbod is in dit leerjaar gericht op abstracte concepten, formules, berekeningen en uitbreidingsinhouden. Een aantal basisdoelstellingen die verwijzen naar concrete toepassingen en handelingen komen niet aan bod. In het eerste leerjaar van de derde graad daarentegen krijgen de leerlingen vrijwel alle vakgebonden leerplandoelstellingen aangeboden, maar mist het aanbod logische opbouw.

De verplichte leerlingenproeven kregen vorig jaar onvoldoende invulling in de derde graad. De leerlingen voerden te weinig proeven uit. Bovendien hielden een aantal ervan inhoudelijk geen verband met de leerplandoelstellingen. Dit jaar is er meer aandacht voor voldoende aanbod. In tegenstelling tot de derde graad gebeurden in de tweede graad voldoende leerlingenproeven echter heel receptsgewijs, en dus eerder op niveau van 'onderzoekend leren'. Bovendien gebruik(t)en de leerlingen tijdens de proeven bunsenbranders. Dit feit hypothekeert, gezien de infrastructuur, heel sterk de realisatie van de eindterm 'Veilig en verantwoord omgaan met stoffen'.

Op het niveau van leren onderzoeken oefenen de leerlingen de vereiste deelvaardigheden slechts fragmentarisch. Het onderwijsproces schenkt weinig aandacht aan het leren formuleren van onderzoekbare vragen en het stellen van hypothesen als uitgangspunt van een empirisch onderzoek. Daarnaast zetten de leraren de leerlingen onvoldoende aan tot grondige reflectie. In het eerste leerjaar van de derde graad is er dit jaar een aanzet om deze deelvaardigheden meer aan bod te laten komen.

De graadoverstijgende overgang van onderzoekend leren over leren onderzoeken naar de onderzoekscompetentie verloopt ook niet zoals de cesuurdoelen en specifieke eindtermen onderzoekscompetentie dat vragen. Alhoewel er een document bestaat met een leerlijn, maakte de vakgroep hier nog geen duidelijke afspraken rond. Noch is er een afstemming met de aanpak in de andere wetenschapsvakken. Dit alles faciliteert de realisatie van de onderzoekscompetentie niet.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De infrastructuur ondersteunt de realisatie van de leerplandoelstellingen niet. Het aantal wetenschapslokalen waarin leerlingenproeven chemie kunnen plaatsvinden, is niet in verhouding met het aantal lessen natuurwetenschappen of chemie dat de school organiseert. Leraren zijn echter flexibel en er gebeuren talrijke lokalenwissels. Deze flexibiliteit en discipline hebben ze eveneens nodig om stoffen en bereidingen op karren door de gangen te verplaatsen. De lokalen beschikken immers niet over de nodige opbergruimte zoals voorgeschreven door het leerplan.

De gebruikte wetenschapslokalen bieden ook te beperkte ruimte voor het uitvoeren van proeven met grote groepen leerlingen. De labowerkbladen zijn daarnaast te smal waardoor bijvoorbeeld bij het gebruik van bunsenbranders of het bereiden van kokend water onveilige situaties ontstaan. Dit kon tijdens de doorlichting gedurende een leerlingenproef in het eerste jaar van de tweede graad geconstateerd worden. Bovendien hangen in twee lokalen kasten boven de gasaansluitingen.

Alle gebruikte lokalen beschikken, alhoewel sommige heel recent, over een demonstratietafel voorzien van elektriciteit en wateraansluiting. Een gasaansluiting, zoals voorgeschreven door het leerplan, is niet in alle lokalen aanwezig. Dit verhindert het uitvoeren van specifieke demonstratieproeven zoals vlamproeven.

De school voorzag alle lokalen van internetverbinding, beamer en computer, die de leraren op gepaste wijze gebruiken. Het ICT-gebruik bij de leerlingen tijdens de lessen is nog veeleer beperkt, ze mogen echter wel gebruik maken van eigen smartphones voor onder andere opzoekwerk.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De inhouden van de verschillende leer(werk)boeken sturen de evaluatie. Enkel in het eerste jaar van de derde graad is er dit jaar een duidelijke afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen. In beide graden komen toetsvragen terug als examenvragen. In het tweede jaar van de derde graad gaat dit over een aanzienlijk aantal vragen. In datzelfde jaar zorgt de wanverhouding tussen uitbreidingsinhouden en basisdoelstellingen er ook voor dat het kerstexamen voor meer dan de helft uit uitbreiding bestaat. Ook in het tweede jaar van de tweede graad maken uitbreidingsinhouden een behoorlijk deel uit van de evaluatie en situeren verschillende vragen zich boven het beheersingsniveau.

De hiaten die het onderwijsaanbod vertoont, zijn ook terug te vinden in de evaluatie. De basisdoelstellingen die niet aan bod kwamen, maken geen deel uit van de evaluatie. Het beperkte aantal leerlingenproeven in de derde graad en de aard ervan, resulteerde in het onvoldoende evalueren van de algemene doelstellingen m.b.t. 'onderzoekend leren/leren onderzoeken'. In de tweede graad bestaat de evaluatie wel uit verschillende leerlingenproeven maar zijn er geen criteria voor het beoordelen van de deelvaardigheden.

De leraren zorgen voor transparantie door duidelijk aan te geven hoe het eindtotaal tot stand komt. De leerlingen hebben daarnaast zicht op hoe de verbetering van toetsen gebeurde en bespreken deze samen met de leraar.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leraren ondersteunen het leerproces door gebruik te maken van activerende werkvormen zoals leerlingenproeven, demonstratieproeven, opdrachten en oefeningen in groepjes. Ze stimuleren daarbij het probleemoplossend denken van de leerlingen.

De leraren differentiëren waar nodig. Voor leerlingen met een voorsprong voorzien ze aangepaste oefeningen. Leerlingen met vragen krijgen bijkomende uitleg. Extra oefeningen voorzien de leraren op de elektronische leeromgeving. Conform het beleid van de school hebben de leraren ook aandacht voor individuele leerlingen met problemen. Ze geven adviezen op het rapport, stellen remediëringsoopdrachten op en volgen ze op.

Deskundigheidsbevordering
Beginsituatieanalyse
Overleg
Vorming

De vakgroep chemie komt regelmatig samen en bespreekt dan verschillende vastgelegde topics. Zo vormde het stockeren, transporteren en verwijderen van stoffen een belangrijk aandachtspunt. Dit resulteerde ondertussen in tal van effectieve aanpassingen. Een steeds weerkerende opmerking in de verslagen, naar het beleid toe, is de problematiek van de grote groepen en de infrastructuur van de lokalen.

Het voorbije jaar liet de vakgroep zich informeren over hoe ze haar evaluatie kan afstemmen op de leerplandoelstellingen. De opvolging hiervan is wisselend. Daarnaast maakten criteria voor de algemene doelstellingen m.b.t. 'onderzoekend leren' en 'leren onderzoeken' nog geen deel uit van het overleg. Tot nu toe ging er ook weinig aandacht naar de ontwikkeling van een leerlijn rond 'onderzoekend leren' en 'leren onderzoeken'.

Stilaan groeit bij de leraren wetenschappen het besef dat (ook) overkoepelend overleg noodzakelijk is om de gemeenschappelijke algemene doelstellingen uit de leerplannen kwaliteitsvol te realiseren. Een overkoepelende 'vakleergroep wetenschappen' staat in de steigers.

Tussen de leraren die betrokken zijn in de pool wetenschappen is er slechts beperkte afstemming en zijn er duidelijk verschillen wat interpretatie van de leerplandoelstellingen betreft.

4.1.1.8 Chemie in aso tweede graad in de studierichtingen Economie, Humane wetenschappen en Latijn (leerplan D/2012/7841/005)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden op voldoende wijze gerealiseerd. De evaluatie is transparant, voldoende betrouwbaar en representatief voor de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod De leerplandoelstellingen voor de vakgebonden eindtermen (Systemen, Interactie, Materie en Energie) komen voldoende aan bod. Het onderwijsaanbod houdt tevens rekening met het verwachte beheersingsniveau.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang
 Uitbreidingsdoelen krijgen invulling maar in gepaste verhouding tot de basisdoelstellingen en afgestemd op de mogelijkheden van de leerlingen. Het aanbod is actueel en schenkt ook expliciet aandacht aan de doelstellingen m.b.t. 'Wetenschap en samenleving'.

Tijdens de verplichte leerlingenproeven en de talrijke demonstratieproeven is er voortdurend aandacht voor de natuurwetenschappelijke methode en de wetenschappelijke vaardigheden op het niveau van onderzoekend leren. De leerlingen doorlopen bij deze proeven het proces van oriënteren, voorbereiden, uitvoeren en reflecteren (OVUR-methode). Er is aandacht voor het formuleren van meerdere hypothesen en het gericht reflecteren aan de hand van denkvragen, verbanden met de leefwereld en modellen.

Ook al ondersteunt de infrastructuur het realiseren van de eindterm 'Veilig omgaan met stoffen' niet, toch stimuleren de leraren de leerlingen voortdurend tot reflectie over het omgaan met stoffen. De leraren zoeken ook actief naar geschikte practica in functie van de infrastructuur en de grootte van de klasgroepen.

Uitrusting De infrastructuur ondersteunt de realisatie van de leerplandoelstellingen niet.

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen
 Het aantal wetenschapslokalen waarin leerlingenproeven chemie kunnen plaatsvinden, is niet in verhouding met het aantal lessen natuurwetenschappen of chemie dat de school organiseert. De leraren zijn echter flexibel en er gebeuren talrijke lokalenwissels. Deze flexibiliteit en discipline hebben ze eveneens nodig om stoffen en bereidingen op karren door de gangen te verplaatsen. De lokalen beschikken immers niet over de nodige opbergruimte, zoals voorgeschreven door het leerplan.

De gebruikte wetenschapslokalen bieden ook te beperkte ruimte voor het uitvoeren van proeven met grote groepen. De labowerkbladen zijn daarnaast te smal waardoor bijvoorbeeld bij het gebruik van bunsenbranders of het bereiden van kokend water onveilige situaties ontstaan. Bovendien hangen in twee lokalen kasten boven de gasaansluitingen.

Alle gebruikte lokalen beschikken, alhoewel sommige heel recent, over een demonstratietafel voorzien van elektriciteit en wateraansluiting. Een gasaansluiting, zoals voorgeschreven door het leerplan, is niet in alle lokalen aanwezig.

De school voorzag alle lokalen van internetverbinding, beamer en computer, die de leraren op gepaste wijze gebruiken. Het ICT-gebruik bij de leerlingen tijdens de lessen is nog veeleer beperkt, ze mogen echter wel gebruik maken van eigen smartphones voor onder andere opzoekwerk.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Nagenoeg alle leerplandoelstellingen komen aan bod in de evaluatie. Er is ook aandacht voor het evalueren van attitudes en het omgaan met stoffen. Criteria voor het evalueren van de algemene doelstellingen m.b.t. onderzoekend leren liggen echter nog niet vast.

De evaluatie toetst op het verwachte beheersingsniveau. Ze bevroegt uitbreidingsdoelen, maar in gepaste verhouding tot de basisdoelstellingen. Tot nu toe maakte de vakgroep echter geen afspraken over de verhouding basis/uitbreiding.

De leraren zorgen voor transparantie. Ze geven herhaaldelijk verduidelijking over de invulling van het dagelijks werk en de verhouding dagelijks werk en examens. De leerlingen zijn tevens op de hoogte van de puntentelling op examens. Ze hebben daarnaast zicht op hoe de verbetering van toetsen gebeurde en bespreken deze ook samen met de leraren.

Leerbegeleiding

Preventief
Curatief

De leraren ondersteunen het leerproces door gebruik te maken van activerende werkvormen zoals leerlingenpractica, talrijke demonstratieproeven, opdrachten en oefeningen in groepjes van twee leerlingen. Ze stimuleren daarbij het probleemoplossend denken en ze dagen de leerlingen uit om verbanden te leggen met hun leefwereld. Om het inzichtelijk begrijpen van concepten te bevorderen, maken ze gebruik van modellen en visueel materiaal.

De leraren differentiëren waar nodig. Voor leerlingen met voorsprong voorzien ze aangepaste oefeningen. Leerlingen met vragen over de leerstof krijgen extra toelichtingen, ook buiten de lestijden. Extra oefeningen voorzien ze op de elektronische leeromgeving. Conform het beleid van de school hebben de leraren ook aandacht voor individuele leerlingen met problemen. Ze geven adviezen op het rapport, stellen remediëringsoopdrachten op en volgen ze op.

Deskundigheidsbevordering

Beginsituatieanalyse
Overleg
Vorming

De vakgroep chemie komt regelmatig samen en bespreekt dan verschillende vastgelegde topics. Zo vormde het stockeren, transporteren en verwijderen van stoffen een belangrijk aandachtspunt. Dit resulteerde ondertussen in tal van effectieve aanpassingen. Een steeds weerkerende opmerking in de verslagen, naar het beleid toe, is de problematiek van de grote groepen en de infrastructuur van de lokalen.

Het voorbije jaar liet de vakgroep zich informeren over hoe ze haar evaluatie kon afstemmen op de leerplandoelstellingen. De opvolging hiervan is wisselend. Daarnaast maakten criteria voor de algemene doelstellingen m.b.t. 'onderzoekend leren' en 'leren onderzoeken' nog geen deel uit van het overleg

Stilaan groeit bij de leraren wetenschappen het besef dat (ook) overkoepelend overleg noodzakelijk is om de gemeenschappelijke algemene doelstellingen uit de leerplannen kwaliteitsvol te realiseren. Een overkoepelende 'vakleergroep wetenschappen' staat in de steigers.

De wisselwerking en contacten tussen de leraren die lesgeven in de betrokken studierichtingen verlopen optimaal. De leraren stemmen hun onderwijs op elkaar af, wisselen ervaringen uit en gaan actief op zoek naar nieuwe practica. Uit de evaluatiepraktijk blijkt dat ze als groep actief bezig zijn met de leerplandoelstellingen.

4.1.1.9 Fysica in aso tweede graad in de studierichting Wetenschappen (leerplan D/2012/7841/009) en in aso derde graad in de studierichtingen Latijn-wetenschappen, Moderne talen-wetenschappen en Wetenschappen-wiskunde (leerplannen D/2006/0279/058 en D/2014/7841/015)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen worden aangeboden. De leerbegeleiding ondersteunt het bereiken van de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod	De vaststellingen hebben betrekking op de basisvorming en het specifiek gedeelte.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	In de tweede graad komen alle vakgebonden leerplandoelstellingen op een voldoende beheersingsniveau aan bod. In het eerste leerjaar gebeurt de verdeling van de beschikbare lestijd echter nog te weinig volgens de aanbevelingen van het leerplan. De nadruk ligt er te sterk op de leerplandoelstellingen over snelheid en licht (in het bijzonder op beeldconstructies bij lenzen), waardoor de doelstellingen over kracht minder aandacht krijgen. De realisatie van de algemene doelstellingen over onderzoekend leren en leren onderzoeken gebeurt tijdens demonstratieproeven waarbij de leerlingen actief worden betrokken en tijdens een aantal leerlingenexperimenten. Tijdens deze experimenten leren de leerlingen onder begeleiding deelaspecten van de natuurwetenschappelijke methode combineren. Het aantal lestijden besteed aan leerlingenexperimenten is in beide leerjaren tot een derde lager dan wat het leerplan vooropstelt. Dat beperkt de mogelijkheden voor het ontwikkelen van experimentele vaardigheden en het consequent uitbouwen van de leerlijn rond onderzoekscompetentie.
<i>Samenhang</i>	De lessen in de tweede graad worden aangeboden in betekenisvolle contexten. De algemene doelstellingen over wetenschap en samenleving, met maatschappelijke, culturele en duurzaamheidsaspecten, komen echter nog te weinig expliciet aan bod.

In de derde graad verloopt de progressieve invoering van het nieuwe leerplan (september 2014) vlot. De leerlingen krijgen alle leerplandoelstellingen aangeboden. Het beheersingsniveau beantwoordt aan de verwachtingen van het leerplan. De school organiseert voor fysica een extra graaduur dat zinvol wordt ingevuld met verdieping en uitbreiding. De leerlijn van onderzoekend leren naar leren onderzoeken wordt vanuit de tweede graad verder uitgebouwd en versterkt. Tijdens demonstratie- en leerlingenexperimenten combineren de leerlingen deelaspecten van de natuurwetenschappelijke methode. Ze leren zelfstandig onderzoeksvragen en hypothesen formuleren, informatie verwerven, een onderzoek uitvoeren en over het resultaat ervan reflecteren. Het vak draagt in sterke mate bij tot het ontwikkelen van hun onderzoekscompetentie. De vakgroep ontwikkelde echter nog geen visie omtrent het realiseren van een onderzoeksopdracht waarin de drie eindtermen over onderzoekscompetentie geïntegreerd aan bod komen.

De leerinhouden fysica worden in de derde graad bewust gekoppeld aan de algemene doelstellingen over wetenschap en samenleving met aandacht voor de wisselwerking tussen wetenschap, techniek en samenleving. Daarin passen ook een aantal uitstappen en activiteiten die de leerlingen motiveren voor het vak. Getalenteerde leerlingen worden aangespoord om deel te nemen aan wedstrijden.

Onderwijsorganisatie
Samenstelling klasgroepen

Tijdens de leerlingenexperimenten in lokalen met beperkte ruimte en infrastructuur, hypothekeken grote lesgroepen het realiseren van de doelstellingen.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over onvoldoende wetenschapslokalen om alle lessen te laten plaatsvinden in een leeromgeving die beantwoordt aan de minimale materiële vereisten van de leerplannen. Het tekort is de laatste jaren nog toegenomen door de sterke groei van het leerlingenaantal. Het gebrek aan labs beperkt de mogelijkheden om demonstratie- en leerlingenproeven vlot te integreren in het aanbod. In de meeste gebruikte lokalen is het door de beperkte ruimte onveilig werken met de doorgaans grote lesgroepen. De werkbladen voor de leerlingen zijn te smal voor opstellingen met bunsenbranders of stoffen op hoge temperatuur. Er zijn op schoolniveau geen concrete vooruitzichten op uitbreiding van de infrastructuur. De leraren fysica beperken de schade door het organiseren van lokaalwissels en het verhuizen van de leermiddelen. Ze kiezen voor leerlingenopdrachten in functie van zo veilig mogelijk werken. De grootste lesgroepen worden gesplitst en de school heeft zeer recent enkele aanpassingen uitgevoerd om meer demonstratieproeven mogelijk te maken.

Er zijn voldoende leermiddelen ter beschikking en de leraren zetten ze doelgericht in om de leerplanrealisatie te ondersteunen. De leermiddelen worden tijdig aangevuld of vervangen. Alle gebruikte lokalen zijn uitgerust met internet, pc en projectiemogelijkheid. De mate waarin ICT wordt benut om de onderwijspraktijk te ondersteunen, verschilt per leraar. In de derde graad oefenen de leerlingen vaker ICT-vaardigheden dan in de tweede graad.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Zowel in de tweede als in de derde graad is de leerlingenevaluatie evenwichtig gespreid over de aangeboden leerinhouden. In de tweede graad sluiten sommige vragen goed aan bij de leerplandoelstellingen, andere peilen nog te weinig naar het verwerven van de leerstrategieën uit het leerplan (verbanden leggen, formules bepalen en toepassen, toelichten, ...). De doelstellingen achter een aantal meerkeuzevragen zijn niet duidelijk. Sommige vragen zijn onvoldoende éénduidig, waardoor meerdere juiste antwoorden mogelijk zijn. De vraagstelling peilt naar het bereiken van de basisinhouden en -doelstellingen. Leerlingen die een hoger beheersingsniveau bereiken, worden weinig uitgedaagd. Het aan alle leerlingen aanreiken van formularia met basisformules (snelheid, massadichtheid) strookt niet met de leerplandoelstellingen die kennis van deze concepten vooropstellen. De leerlingen scoren globaal goed. In de derde graad is de vraagstelling verzorgd en éénduidig. De vraagstelling vertrekt echter meer van de leerinhouden dan van de leerplandoelstellingen. Daardoor maakt ook verdiepingsleerstof een belangrijk deel uit van de evaluatie. Bij deliberatie worden de scores voor verdieping en basis niet gescheiden, wat de correcte attestering van leerlingen kan beïnvloeden. Algemeen peilt de vraagstelling sterker naar inzicht en toepassing dan naar kennis. De doelstellingen achter het grote aantal meerkeuzevragen zijn onduidelijk. Op deze vragen scoren de leerlingen doorgaans laag. Het gevraagde beheersingsniveau ligt globaal boven de verwachtingen van het leerplan. De leerlingresultaten op de proefwerken zijn veeleer zwak, met klasgemiddelden van omstreeks 50 %. In beide graden wordt bij de evaluatie van leerlingenexperimenten rekening gehouden met het proces en het product. De vakgroep ontwikkelde criteria voor de evaluatie van onderzoeksvaardigheden en vakgebonden attitudes. De toepassing ervan gebeurt echter niet gelijkgericht. In de derde graad komen ook de leerplandoelstellingen over wetenschap en samenleving in de evaluatie aan bod, dat is nog niet het geval in de tweede graad, waar de vraagstelling wel gebeurt in betekenisvolle contexten. De evaluatiecriteria op toetsen en examens zijn transparant en de leerlingen hebben zicht op hoe de antwoorden verbeterd worden.
---	--

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leraren hebben aandacht voor zowel preventieve als curatieve leerbegeleiding. De preventieve leerbegeleiding omvat aspecten van de vakoverschrijdende eindtermen leren leren, maar de leraren nemen deze eindtermen nog niet als uitgangspunt.

Het klasklimaat is veilig en stimulerend. Demonstratieproeven en beeldrijk lesmateriaal zorgen voor visuele ondersteuning bij het aanbrengen van nieuwe begrippen. De leergesprekken nodigen de leerlingen uit tot actieve inbreng. Leerlingactieve werkvormen komen aan bod tijdens leerlingexperimenten en enkele zelfstandige opdrachten. De lesopbouw en het aangeboden cursusmateriaal zijn ondersteunend en gestructureerd. De leerlingen krijgen strategieën aangeboden voor het leren oplossen van vraagstukken. Via het digitaal platform kunnen ze de verworven vaardigheden extra inoefenen. De leraren respecteren de schoolafspraken rond compenserende, remediërende en dispenserende maatregelen. Op toetsen en examens weten de leerlingen wat van hen wordt verwacht. Remediëring en feedback zijn afgestemd op zowel klassikale als individuele noden. Voor het corrigeren van taalfouten in de leerlingennotities is er niet altijd de nodige aandacht. De leerlingenrapporten, de open klassenraden, het digitale platform en de oudercontacten bevorderen een open communicatie over studieresultaten en remediëringsacties.

Deskundigheidsbevordering
Beginsituatieanalyse
Vorming
Overleg

Het overleg en de uitwisseling van expertise gebeurt vakgebonden. Stilaan groeit bij de leraren wetenschappen het besef dat (ook) overkoepelend overleg noodzakelijk is om de gemeenschappelijke algemene doelstellingen uit de leerplannen kwaliteitsvol te realiseren. Een overkoepelende 'vakleergroep wetenschappen' staat in de steigers.

Er is vakdeskundigheid aanwezig en de leraren scholen zich geregeld bij. Ze wisselen hun nascholingservaringen uit. De voorbije jaren bemoeilijkten leraren- en opdrachtenwissels echter de continuïteit van de vakgroepwerking.

Naast de informele contacten, is er viermaal per schooljaar formeel vakgroepoverleg. De agenda omvat praktische en organisatorische aspecten zoals het gebruik van de uitrusting, de keuze voor leerboeken en de organisatie van activiteiten met de leerlingen. Daarnaast komen de aandachtspunten die de schoolleiding aanreikt aan bod, waaronder het leerplangericht werken en evalueren en gerichte aandacht voor leren leren. Voor vorming over leerplangericht evalueren deed de vakgroep een beroep op de pedagogische begeleidingsdienst.

De vakgroepwerking fysica heeft de laatste jaren geleid tot meer gelijkgerichtheid in de leerbegeleiding en tot toetsen en examens die beter gespreid zijn over de leerinhouden. Anderzijds blijkt dat de studie van leerplannen nog te sterk gebeurt vanuit persoonlijke interpretatie en dat het evalueren van de leerplandoelstellingen nog voor verbetering vatbaar is. De betrokken leraren beschikken over voldoende professionaliteit en reflecterend vermogen om de werkpunten aan te pakken.

4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school beschikt over diverse vestigingsplaatsen. Dit verslag heeft betrekking op de vestigingsplaatsen in de Denis Voetstraat 21 (campus) en de Denis Voetstraat 6 (sporthal) te Westerlo.

De school spoort de tekorten op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) op voldoende wijze op. De laatste schooljaren hebben de school en de scholengemeenschap bijkomend geïnvesteerd in een deskundig team dat de aspecten met betrekking tot veiligheid en infrastructuur opvolgt. De school maakt gebruik van de analyses van deskundigen en houdt rekening met de opmerkingen van het personeel. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen. De preventieadviseur slaagt er door tijdsgebrek momenteel nog niet in om systematisch risicoanalyses uit te voeren van de werkposten en installaties. De school beschikt nog niet voor alle toestellen over een indienststellingsverslag en kan nog geen goed uitgebouwd onderhoudsprogramma voorleggen. De controle van de toestellen, installaties en arbeidsmiddelen die vallen onder de controle van een bevoegd persoon, wordt nog maar gedeeltelijk systematisch uitgevoerd. De school gebruikt sinds enige tijd wel een eigen beheersprogramma, waardoor ze beter kan inspelen op de tekorten die de leraren en het personeel signaleren.

De school heeft de laatste jaren voortdurend geïnvesteerd in nieuwbouw en renovatiewerken. Hierdoor is ze erin geslaagd om een deel van de tekorten, vermeld in de verslagen van deskundigen, weg te werken. In afwachting van de uitvoering van een aantal verbeteracties, opgenomen in het globaal preventieplan (GPP), neemt de school compenserende maatregelen om de situatie te verbeteren en/of de risico's te minimaliseren.

Voor een aantal andere gekende tekorten, vaak van bouwtechnische aard, zijn er verbeteracties in een masterplan opgenomen. Dit plan voorziet in de vervanging van een aantal oude gebouwen door nieuwbouw. Hoewel er reeds voor een gedeelte van de dossiers goed uitgewerkte bouwplannen zijn, is er nog geen concreet tijdspad voor de uitvoering. Hierdoor is het onduidelijk wanneer de verbeteringen gerealiseerd zullen zijn. Sommige tekorten krijgen hierdoor een gedeeltelijke oplossing, andere blijven zonder gevolg.

Ondanks de inspanningen van de school, voldoen verscheidene kwaliteitsaspecten nog niet aan de minimale verwachtingen van de erkenningsvoorwaarde BVH. Door het sterk stijgend aantal leerlingen werd de school genoodzaakt om een aantal oude gebouwen opnieuw in dienst te nemen. De vaststellingen uit de controles en in de adviezen van de bevoegde interne en externe deskundigen, stemmen overeen met de bevindingen van de onderwijsinspectie tijdens de rondgang en de resultaten van de bevraging van het personeel en de leerlingen. Een deel van de gebouwen (D, E, G en H) is dringend aan renovatie of vervanging toe. In diverse klaslokalen van deze gebouwen zijn de verlichtingsarmaturen niet afgeschermd. In het E-blok ontbreekt een nooduitgang. Dit zou gelijktijdig opgelost worden met de vervanging van de ramen in 2016. De klasdeuren in het E-blok zijn nog uitgevoerd in enkel glas. In het G-blok wordt nog verwarmd met losstaande gaskachels. De toestand van deze kachels is bedenkelijk en tijdens de rondgang is er in de klassen een duidelijke gasgeur waar te nemen. In het H-blok is er voortdurend last van waterinsijpeling via het dak. In het jaarlijks actieplan 2016 is opgenomen dat het dak dit schooljaar hersteld wordt. In de wetenschapslokalen is een deel van de werktafels, waar de leerlingen proeven op uitvoeren, zeer smal. Bij andere werktafels zijn de bunsenbranders geplaatst onder houten kasten, waardoor het brandgevaar hoog is bij onoplettendheid. In de keuken ontbreekt nog een centrale gasafsluitkraan. De school beschikt momenteel niet meer over een geldige milieuvergunning.

De compartimentering van de gebouwen blijft voor de school een belangrijk knelpunt. Sommige brandwerende deuren worden voortdurend geblokkeerd. De school is zich bewust van deze problematiek en gaat na welke mogelijkheden er zijn om toch een vlotte doorgang van de vele leerlingen te garanderen. Daarnaast is er ruim onvoldoende overdekte speelplaats voor de leerlingen. Tijdens de doorlichting en na bevraging van de leerlingen, heeft de inspectie kunnen vaststellen dat dit een probleem is bij regenweer. Een aantal leerlingen staan onbeschut in de regen en ze worden door de leraren buiten gezet, indien ze in de gangen schuilen.

Ondanks de richtlijnen vanuit het beleid is er door de leraren onvoldoende aandacht voor het regelmatig verluchten van de klaslokalen. Hierdoor is de luchtkwaliteit in veel klaslokalen soms bedenkelijk. Dit wordt ook aangegeven in de verslagen van de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer. De vloer van de sporthal vertoont op diverse plaatsen beschadigingen, waardoor het valgevaar verhoogt. Ook de algemene inrichting van de sporthal en de kleedkamers geven een verouderde indruk.

Op het vlak van gezondheid en hygiëne is er op het ogenblik van de doorlichting nog een probleem met het aantal toiletten voor de meisjes en het aantal toiletten en urinoirs voor de jongens. Dit tekort leidt tot lange wachtrijen bij de meisjestoiletten en bij regenweer staan de leerlingen ook onbeschut aan het G-blok. Momenteel beschikt de school nog niet over een concreet tijdspad om dit probleem te verhelpen. Een nieuwe sanitaire blok wordt voorzien in de nieuwbouw ter vervanging van het G-blok.

De instelling krijgt een beperkt gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. De instelling kent de tekorten en het beheer ervan resulteert in een gedeeltelijke verbetering van de leef- en werkomgeving. Door de uitvoering van de geplande renovaties en het masterplan, kan het beleid op eigen kracht de resterende tekorten wegwerken.

4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

5.1 Aanvangsbegeleiding

Doelgerichtheid De aanwerving en de aanvangsbegeleiding van startende leraren vormen belangrijke aandachtspunten voor het beleid. Onder meer de zorgvuldige en gerichte sollicitatieprocedure en de onthaaldag vóór de start van het schooljaar getuigen hiervan. Als gevolg van een stijgend leerlingenaantal en de uitstroom van gepensioneerd leraren, is het aantal jonge en nieuwe leraren de laatste jaren sterk gestegen. Deze tendens zal nog enkele jaren aanhouden.

De schoolleiding heeft een duidelijke visie op de aanvangsbegeleiding. Ze heeft deze visie vertaald in heldere doelstellingen met concrete acties. Ze zoekt teamspelers die veel inzet en leerbereidheid tonen en zich vlot kunnen inleven in de schoolcultuur.

Ondersteuning De school organiseert een degelijke ondersteuning voor de aanvangsbegeleiding en verdeelt een aantal lestijden over zes mentoren en de scholen. De mentoren, die allen een professionele vorming volgden, dragen de organisatie van het geheel. Daarnaast treden ze op als begeleider en vertrouwenspersoon. De coaching door de mentoren bestaat onder meer uit klasbezoeken en feedbackgesprekken. Recent krijgt elke nieuwe leraar twee mentoren in plaats van één toegewezen.

De school heeft samen met het mentorenteam een uitgebreid begeleidingstraject uitgewerkt waardoor nieuwe leraren zich snel kunnen inwerken in het schoolleven en in de klaspraktijk. Op geregelde tijdstippen informeert ze hen over alle aspecten van de schoolorganisatie en de schoolwerking. Diverse initiatieven ondersteunen de kwaliteitsvolle begeleiding van startende leraren en interimarissen. De onthaaldag met een rondleiding en een onthaalbrochure zorgt voor de praktische en organisatorische richtlijnen. De vakinhoudelijke ondersteuning berust bij de vakgroep en een ervaren vakcollega fungeert als meter/peter.

De begeleiding is duidelijk gescheiden van de evaluatieprocedure, die de directieleden op zich nemen. De directie legt lesbezoeken af en bespreekt haar bevindingen met de beginnende leraar. Het verslag van dit gesprek ontvangt de mentor die de begeleiding indien nodig daarop afstemt. De schoolleiding peilt via een evaluatiedocument ook bij de graadcoördinatoren, de leerlingenbegeleiders, de vakgroep, de technisch adviseur en de peter of meter naar het functioneren van de beginnende leraar. Deze elementen dragen bij tot een gefundeerde beslissing op het einde van het schooljaar. Over het algemeen loopt de aanvangsbegeleiding over twee schooljaren. Vooral het tweede jaar krijgt een maatgerichte invulling.

De beginnende leraren krijgen ruimte om te groeien in hun ambt. De schoolleiding legt daarbij de nadruk op de interne professionalisering en bewaakt hun taaklast. In het eerste jaar nemen de beginnende leraren de taak van klastitularis alleen als assistent klastitularis op om de centrale rol in de leerlingenbegeleiding optimaal te ontplooien.

Doeltreffendheid Verschillende intervisiemomenten peilen naar de doeltreffendheid van de aanvangsbegeleiding. Functionerings- of evaluatiegesprekken met de directie leiden tot praktische, organisatorische of inhoudelijke bijsturingen.

De beginnende leraren ervaren de professionele collegialiteit als een sterke troef voor de ontwikkeling van de vakdeskundigheid. De inspectie stelt een positief verband vast tussen de aanpak van de aanvangsbegeleiding, het klasmanagement en het onderwijsproces bij de beginnende leraren.

Ontwikkeling De school levert inspanningen om de kwaliteit van de aanvangsbegeleiding continu te verbeteren. Ze brengt de ervaringen samen van collega's die hun expertise tijdens de vormingssessies delen. Daarnaast bevraagt ze jaarlijks de beginnende leraren over het doorlopen traject, verzamelt ze ervaringen van de verschillende betrokkenen en reflecteert ze over haar eigen werking. Het mentorenteam onderzoekt mogelijke verbeteruggesties en stuurt bij.

5.2 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school kadert de leerbegeleiding in haar visie op zorg, die ze concretiseert aan de hand van het zorgcontinuüm. De zorgdragende dimensie vormt immers een belangrijk fundament van haar opvoedingsproject. De leerbegeleiding heeft ook een duidelijke doelgerichtheid. De school beoogt finaal een vlotte instroom van de leerlingen op de arbeidsmarkt en voldoende slaagkansen in het hoger onderwijs/het vervolgonderwijs. Daarbij ziet ze het bereiken van de leerdoelen door de leerlingen als essentieel.

De school zet in op een open en participatief schoolklimaat. In dialoog gaan met de leerlingen en hun ouders is in elke fase van het zorgcontinuüm een vanzelfsprekendheid. Vanaf de verhoogde zorg betreft ze eveneens actief externe partners zoals het CLB, een school voor buitengewoon onderwijs en GON-begeleiders. Het is een meerwaarde dat de school deze ondersteuners ook inzet bij het informeren of professionaliseren van de teamleden. Aan het CLB kent ze een belangrijke taak toe bij het plannen van de individuele trajecten binnen de uitgebreide zorg.

Doordat de school de beginsituatie van de leerlingen zorgvuldig in kaart brengt, kan ze hen een gepaste leerbegeleiding geven en doelgericht oriënteren. Voor de leerlingen uit de eigen middenschool, zijn het de betrokken klasleraren die bij het begin van het schooljaar de leerlingdossiers doorgeven en bespreken. Daarnaast hebben de verantwoordelijken binnen de school ook toegang tot de gegevens uit het leerlingvolgsysteem van de middenschool.

Ondersteuning Voor de 'Zorg voor het leren' beschikt de school over een uitgewerkt en overzichtelijk stappenplan, met een duidelijke rol voor vak- en klasleraren, graadcoördinatoren en directies. De focus ligt vooral op het opvolgen van leerresultaten en de aanpak bij leerproblemen. Daarnaast bepaalt de school ook de maatregelen voor verhoogde zorg.

De schoolleiding verwacht dat er in de lespraktijk aandacht is voor onder andere differentiatie, remediëring, peer-teaching en interactieve werkvormen, conform de leerplannen en de vakoverschrijdende eindtermen. De verantwoordelijkheid voor de uitwerking van deze krachtige leeromgeving op klasniveau legt ze bij de vakgroepen en de individuele vakleraren. Om dergelijke uitwerking mogelijk te maken, gaat ze in de mate van het mogelijke in op noden voor nascholing en ondersteunende leermiddelen. Tijdens de doorlichting is gebleken dat de meeste leraren hierin hun taak ter harte nemen.

Een brede waaier van initiatieven zorgt voor een adequate ondersteuning van de leerlingen. Hierbij speelt de klasleraar een centrale rol, in dialoog met de overige vakleraren. Pas als het niet lukt om leerlingen te helpen op klasniveau, wordt beslist om verdere acties te ondernemen. Hiertoe behoren het gebruikmaken van de zorgklas, het toekennen van een studiebegeleider aan leerlingen uit de derde graad en het uittekenen van individuele trajecten. De klasleraren krijgen ondersteuning van de klassenraden en de graadcoördinatoren die zorgleerlingen helpen detecteren en/of mee opvolgen. Eveneens de leerlingdiensten, die instaan voor de zorgklas, helpen bij het opvolgen van leerlingen en detecteren van problemen.

De open dialoog met leerlingen en ouders krijgt een waardevolle invulling door de open klassenraden in de derde graad, geregelde oudercontacten en de bereikbaarheid van de directie. Tijdens de open klassenraden krijgen leerlingen een reële stem en leren ze van elkaar. Naast deze klassenraden organiseert de school ook gesloten klassenraden om leerlingen te bespreken.

Binnen de verhoogde zorg is het vooral de adjunct-directeur die in samenspraak met leerlingen en ouders aangepaste maatregelen uitwerkt en de leerlingen opvolgt. In een aantal dossiers betreft de school eveneens het CLB. De school denkt momenteel na over het organiseren van een specifieke cel leerzorg.

Het digitale leerlingvolgsysteem is in volle ontwikkeling. Tot voor kort bevatte het voornamelijk gegevens met betrekking tot de socio-emotionele begeleiding van leerlingen.

Doeltreffendheid Het planmatig werken van de school in het kader van 'Zorg voor leren' is efficiënt en zorgt er voor dat alle betrokkenen elkaar niet alleen ondersteunen maar eveneens controleren op het naleven van de afspraken rond leezorg. Het systeem van ondersteuning, oriëntering en heroriëntering blijkt, op basis van de uitstroomcijfers, voor de meeste leerlingen te werken.

Op het vlak van de leerbegeleiding heeft de school een cultuur van ontwikkelen, evalueren en aanpassen. Ze werkt kwaliteitsvol en betreft tevens de verschillende actoren. Een voorbeeld hiervan is de verdere verfijning van de open klassenraad. Momenteel neemt de school ook de werking van de zorgklas onder de loep, om blijvend te kunnen inspelen op een steeds groter wordende groep leerlingen. Daarnaast startte ze heel recentelijk een pilootproject op in verband met het leerlingvolgsysteem. Ze wil nagaan welke elektronische informatieverzameling zinvol, noodzakelijk en haalbaar is om de leerlingen op te volgen. Dat ze hierbij de sterkte van dialoog en de informele contacten wil blijven bewaken toont aan dat ze wat goed werkt, wil borgen.

De opvolging van leerlingen in de verhoogde zorg via het leerlingvolgsysteem is in volle ontwikkeling. De school wil via het systeem niet enkel zicht hebben op de afgesproken maatregelen, maar eveneens op het begeleidingsproces en de aanpassingen van maatregelen. De ontwikkelingen hierrond geven aan dat de school al relevante stappen heeft gezet in de uitwerking van een efficiënt werkend systeem.

De verantwoordelijkheid voor de uitwerking van een krachtige leeromgeving op klasniveau legt de schoolleiding bij de leraren. Tot hiertoe ging ze weinig na hoe doeltreffend deze aanpak is in het kader van de brede basiszorg. Heel recentelijk gebeurde wel een nulmeting naar aanleiding van een pedagogische studiedag rond het M-decreet. Uit de doorlichting blijkt dat het uitwerken van een krachtige leeromgeving afhankelijk is van vakgroepen en zelfs van leraren. Niet alle vakken beschikken bovendien over de noodzakelijke leermiddelen of infrastructuur om een dergelijke leeromgeving te kunnen realiseren. Algemeen gezien is het contact tussen leerlingen en leraren echter wel laagdrempelig waardoor leerlingen makkelijk met vragen bij leraren terecht kunnen. De leraren zijn eveneens goed geïnformeerd over zorgleerlingen en de specifieke maatregelen zoals de tijdsaanduiding op examens.

Het talenbeleid wordt geconcretiseerd in een aantal doelstellingen. Aansluitend bij de noden van de leerlingen ligt het accent op het gebruik van het Standaardnederlands, het leerstoornissenbeleid en de aandacht voor taalvaardigheidsverwerving bij alle leerlingen. De opstart in 2007 ging gepaard met een intensief professionaliseringstraject waarbij alle leraren betrokken werden. Een aantal acties zijn nu structureel verankerd in de schoolwerking. Zorgvuldige communicatie op rapporten, bij B- en C-attesten en op de open klassenraden, aandacht voor duidelijke vraagstelling in toetsen en examens en taaltips tijdens de taalmaand zijn hier voorbeelden van. Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat het taalgericht lesgeven een wisselende kwaliteit kent in de vakken.

Zo is er in de meeste vakken wel voldoende aandacht voor correct en toegankelijk cursusmateriaal, voor vaktaal en voor het leren in betekenisvolle contexten. Nog niet alle vakgroepen besteden evenwel aandacht aan het verwerven van schooltaal, het differentiëren op talig vlak en de taal in de evaluatiepraktijk. De verdere implementatie van het taalgericht vakonderwijs in alle vakken en graden en het gericht opvolgen van de resultaten van de acties blijven een uitdaging voor de school.

Ontwikkeling De school beseft dat ze, mede door het M-decreet, voor een aantal uitdagingen staat. Ze stelt vast dat de schoolbevolking sterk groeit, dat leerlingenstromen wijzigen en dat de vraag naar individuele studiebegeleiding stijgt. Uit het kwaliteitsonderzoek blijkt dat de school al zinvolle stappen zet om hierop te anticiperen. Een voorbeeld hiervan is het bundelen van informatie in het leerlingvolgsysteem. Het beleid organiseerde recentelijk ook een pedagogische studiedag rond het M-decreet. De studiedag is een duidelijke aanzet om alle leraren meer te betrekken in het zorgbeleid. Het directieteam wil echter voor haar personeel ook een goed evenwicht zoeken en de psychosociale belasting bewaken.

De school zet in op professionalisering. Een aantal leraren en vakgroepen volgden reeds individuele nascholingen. Ook de GON-begeleiders ondersteunen de leraren, bijvoorbeeld naar aanleiding van een geïntegreerde proef voor leerlingen met autisme. Zowel de leerlingdiensten, de directies als de leraren van de praktische vakken deelden expertise met medewerkers van een school voor buitengewoon onderwijs.

5.3 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De evaluatiepraktijk is structureel en participatief uitgewerkt. De school gebruikt momenteel zes evaluatiesystemen. Afhankelijk van de aard van het vak, het aantal lestijden per week en de onderwijsvorm koppelt ze aan elk vak een evaluatiesysteem. De schoolleiding levert doelgerichte inspanningen om de leerlingenresultaten systematisch te koppelen aan de leerbegeleiding. Hiermee concretiseert ze haar visie over de zorg voor het leren.

De inhoudelijke uitwerking van de evaluatiepraktijk legt de school in de handen van de vakgroepen en de leraren. Zij bepalen onder meer de opmaak van het vakrapport, de verhoudingen van de verschillende aspecten van de evaluatie en het aantal evaluaties. Zij dragen ook de verantwoordelijkheid voor de leerplangerichtheid van hun evaluatie. Over de evaluatie van de geïntegreerde proef, de onderzoekcompetenties en de stage zijn er geen schoolbrede afspraken. Er zijn doorgaans ook geen criteria om de gelijkgerichtheid te bevorderen. Daarnaast is de gebruikte terminologie eigen aan de evaluatie - proces-en productevaluatie - nog niet voor iedereen duidelijk. Hierdoor is de doelgerichte uitwerking van de evaluatiepraktijk binnen de vakken wisselend.

De school hanteert geen formele deliberatiecriteria. De klassenraad bespreekt elke leerling en besteedt veel aandacht aan de individuele situatie. De klassenraad stelt altijd het meest prospectieve attest voor. De resultaten van de gip, de stage en de onderzoekcompetenties zijn belangrijke elementen bij de eindbeslissing.

Ondersteuning De schoolleiding en de werkgroep evaluatie nemen de verantwoordelijkheid van de evaluatiepraktijk waar. De afspraken komen participatief tot stand en worden gecommuniceerd in beleidsdocumenten en via personeelsvergaderingen. Ook ouders en leerlingen zijn via het schoolreglement voldoende geïnformeerd over de evaluatie- en rapporteringspraktijk. De communicatie met de leerlingen en hun ouders over de schoolse vorderingen verloopt op een gestructureerde en transparante manier via de periodieke rapporten, vakrapporten en oudercontacten.

De leraren registreren de evaluatiegegevens in een digitaal softwarepakket. Voor het gebruik ervan krijgen de leraren een opleiding, ondersteund met een draaiboek. De schoolleiding en de werkgroep evaluatie bieden tips en voorbeelden aan voor de opbouw en de formulering van de rapportcommentaren. Daarbij ligt de nadruk op duidelijke en positieve communicatie.

In de verschillende studiegebieden en vakgroepen houden de technisch adviseurs of de coördinatoren toezicht op de evaluatiepraktijk. In bepaalde vakken is de nood aan feedback en bijsturing soms reëel.

Doeltreffendheid De school verzamelt en analyseert gegevens onder meer over de leerprestaties, het vervolgonderwijs, de attestering, de opvolging van adviezen en de uitstroom. Daaruit blijkt dat zij over het algemeen gunstige resultaten kan voorleggen. De participatiegraad aan het vervolgonderwijs ligt rond het Vlaams gemiddelde, het studiesucces ligt rond of boven de referentiewaarden.

Doordat in een aantal vakken de evaluatiepraktijk echter onvoldoende leerplangericht is, is de attestering van de leerlingen niet altijd gebaseerd op een valide evaluatiepraktijk. De commentaren van de klassenraad en de vakken op de rapporten zijn goed onderbouwd. De adviezen, vermeld op de notulen, zijn eveneens sterk gemotiveerd.

De schoolleiding voert geen systematische controle van de evaluatiepraktijk binnen de vakken uit. Ze vertrouwt er immers op dat elke vakgroep en de leraren hun evaluatiepraktijk voldoende afstemmen op de leerplannen. Het erkenningsonderzoek stelt echter grote verschillen vast tussen en binnen de vakgroepen. Sommige vakgroepen en leraren hanteren duidelijke puntenverdelingen en beoordelingscriteria die afgestemd worden op de leerplandoelstellingen. Bij andere vakgroepen en leraren zijn dit nog grote werkpunten. De validiteit van de evaluatiepraktijk vertoont dus schakeringen. Vele leraren zijn zoekende om de vakattitudes op een aanvaardbare manier te integreren binnen de evaluatie.

De grote verscheidenheid aan evaluatie-instrumenten binnen bepaalde vakgroepen maken de evaluatie alleen maar complex. De bijsturing van de eigen onderwijspraktijk gebeurt, maar is vooral leraargebonden.

Over het algemeen geven de leraren voldoende feedback na de evaluatie, al gebeurt dit niet in alle vakken met evenveel diepgang. Minder goede resultaten geven doorgaans aanleiding tot ondersteunende initiatieven.

Bij de evaluatie van de stage en de geïntegreerde proef stelt de inspectie een wisselend beeld vast binnen de studierichtingen. Zo zijn bij bepaalde studierichtingen de leerplandoelstellingen zwak of niet opgenomen bij de opdrachtomschrijving, de stageactiviteitenlijst en in de evaluatie.

Ontwikkeling De schoolleiding en de werkgroep evaluatie bespreken jaarlijks de evaluatiesystemen en sturen bij waar nodig. De ontwikkelingen in de evaluatiepraktijk worden vooral ingegeven door de vernieuwde leerplannen, de bijscholingen en de aanbevelingen van de pedagogische begeleiding.

Evaluatie is geen expliciet aandachtspunt in het nascholingsplan. Toch is de schoolleiding zich ervan bewust dat de evaluatiepraktijk een werkpunt en een continue uitdaging blijft. De zinvolheid van examens voor bepaalde vakken vraagt nader onderzoek. In de evaluatie van de geïntegreerde proef binnen enkele opleidingen, zijn al wezenlijke stappen gezet op het vlak van transparantie en normering. Er is een aanzet merkbaar om dit door te trekken naar alle opleidingen en studierichtingen. De begripsverwarring tussen gespreide en permanente evaluatie en product- en procesevaluatie dient uitgeklaard te worden. Daarnaast wil de school uniformiteit krijgen in de vakrapporten.

6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Op de campus van de Vrije Sint-Lambertusscholen wordt een brede waaier van studierichtingen, die traditioneel tot de tweede en derde graad aso, bso of tso behoren, aangeboden. Samen vormen zij één school en bovendien een deel van een groter geheel, bestaande uit deze bovenbouw en de eerste graad. Deze laatste biedt op andere vestigingsplaatsen onderwijs aan.

Een sinds jaren stabiel directieteam, dat bestaat uit de drie directeurs van de bovenbouw, bijgestaan door een adjunct-directeur vormt het dagelijks bestuur en neemt beslissingen op basis van consensus. Er is wekelijks overleg en een duidelijke verdeling van taken, die zowel specifiek per onderdeel als overkoepelend kunnen zijn. Het directieteam krijgt ondersteuning van de technisch adviseur-coördinator en de technische adviseurs voor de begeleiding van de technische en praktische vakken. Zij komen geregeld bij elkaar onder leiding van één van de directies, geven adviezen voor het beleid en zijn medeverantwoordelijk voor de uitvoering van de beslissingen van het directieteam. Een aantal diensten zoals financiën, ICT en personeelsbeheer krijgen vorm op het niveau van het overkoepelend pedagogisch geheel.

Het grote geheel van studierichtingen en onderwijsvormen is opgedeeld in kleinere gehelen, die aangestuurd worden door een groep graadcoördinatoren. Deze zijn ingedeeld op basis van het profiel van de studierichtingen in graadcoördinator beroepsniveau, technisch niveau of theoretisch niveau. Zij worden aangesteld door de directie en hebben een zekere autonomie. Dit middenkader houdt betreffende het pedagogisch beleid de vinger aan de pols. Zij staat de directie bij op pedagogisch en didactisch vlak inzake de organisatie van het schoolleven. Zij zorgt ook voor de doorstroming van informatie naar de directie en naar de graadgroepen toe en verzekeren de inspraak van personeel en leerlingen. De school stelt de graadcoördinatoren enkele uren vrij in hun lesopdracht.

Een functiebeschrijving vormt de basis van functioneringsgesprekken met de leraren. Uit de functioneringsgesprekken vloeien concrete afspraken voort.

Ondanks de complexe schoolstructuur, is de school erin geslaagd een heldere en werkbare organisatiestructuur op te zetten om de schoolwerking aan te sturen. Het organisatie-model van de school is al vele jaren in voege en heeft zijn dienst bewezen.

Visieontwikkeling De visie van de Vrije Sint-Lambertusscholen op onderwijs en opvoeding is gemeenschappelijk voor de eerste graad en de bovenbouw en steunt op de basispijlers 'effectief voor leerlingen', 'zorgdragend', 'lerend als organisatie', 'participatief' en 'voorbij het nuttige'. Algemeen komen deze vijf pijlers erop neer dat Sint-Lambertus één maatschappelijk geëngageerde school wil zijn, die enerzijds jongeren wil helpen op te groeien tot persoonlijkheden met een evenwichtig geloofs-, verstands- en gevoelsleven en de daarbij behorende waarden en normen. Anderzijds wil ze haar leerlingen op het hoger onderwijs of op de arbeidsmarkt voorbereiden, zodat ze later als goede burgers hun rol in de maatschappij kunnen opnemen.

In de scholengemeenschap concretiseert een werkgroep visie en identiteit, waarin alle graden vertegenwoordigd zijn, deze algemene schoolvisie in concrete activiteiten en teksten.

De bovenbouwschool met haar brede waaier aan opleidingen profileert zich als één geheel en wordt zo ook beschouwd door leerlingen, leraren en ouders. De school bevordert bovendien via de organisatie van het schoolleven en een eigentijdse terminologie de gelijkwaardigheid van alle studierichtingen. De studierichtingen zijn ingedeeld volgens studiedomein (kunst en creatie, welzijn en maatschappij, economie en organisatie, wetenschap en techniek, taal en cultuur) en manieren van studeren (praktisch, toegepast-praktisch, toegepast-theoretisch en theoretisch).

Uit de onderzoeken betreffende de processen en de vakken blijkt dat de school er grotendeels in slaagt de basispijlers van haar visie waar te maken.

Besluitvorming Formeel overleg vindt op geregelde tijdstippen plaats met het schoolbestuur, de schoolraad, de ouderraad, het middenkader, het lerarenkorps en het ondersteunend personeel. De heldere organisatiestructuur en taakverdeling binnen de school bevorderen een participatieve besluitvormingscultuur.

Naast de vakgroepen zijn er verschillende werkgroepen actief. De school besteedt veel aandacht aan de samenstelling van deze werkgroepen om een zo groot mogelijk draagvlak te creëren.

De communicatie en informatiedoorstroming gebeuren via verschillende kanalen. Naast de beschikbare verslagen van de verschillende werkgroepen, houdt het directieteam het lerarenkorps via wekelijkse infomomenten op de hoogte van wat leeft in en buiten de school.

Het participatierecht van de leerlingen krijgt op verschillende manieren vorm. Elke klas kiest een klassenverantwoordelijke die met de steun van de klassenleraar de stem van zijn klas laat horen in stuurgroepen onder leiding van een coördinator. Leerlingen van de derde graad krijgen de gelegenheid de open klassenraden bij te wonen en actief te participeren.

Kwaliteitszorg De kwaliteitszorg is uitgewerkt voor het geheel van de Vrije Sint-Lambertusscholen. De focus ligt conform het Kwaliteitsdecreet op het borgen van wat goed is en het constructief werken aan verbeterpunten. Het beleid wil daarbij alle personeelsleden betrekken en alle domeinen en processen van de schoolwerking bestrijken. Dat gebeurt aan de hand van een meerjaarlijkse integrale kwaliteitszorgcyclus en jaaractieplannen. Een werkgroep integrale kwaliteitszorg (IKZ) zorgt voor de coördinatie ervan. Momenteel is de IKZ-cyclus voor de schooljaren 2008-2014/15 afgerond en geëvalueerd en werkt de school aan het beleidsplan voor de cyclus 2015-2021/22. De personeelsleden hebben daartoe aan een kwaliteitsbevraging deelgenomen. Tot nu toe lag de klemtoon van de kwaliteitszorg grotendeels op de processen op schoolniveau. Dat heeft tot heel wat bijsturingen geleid om de schoolwerking effectiever te maken.

Uit de onderzoeken blijkt dat er inzake kwaliteitszorg nog verdere stappen mogelijk zijn wat betreft de leerplanrealisatie binnen sommige vakken en het doelgericht nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen. Ook de evaluatiepraktijk volgt in een aantal vakken nog te weinig de schoolvisie op leerplangericht evalueren.

De bovenbouwschool verzamelt data uit verschillende bronnen om een zicht te krijgen op de schoolwerking. Zo worden de resultaten van de zelfevaluatie van de vakgroepen, van de bevraging van de leerlingen en de beschikbare of zelf verzamelde cijfergegevens ingezet om verbeterpunten te detecteren.

De openheid van de school voor (externe) feedback en de constante zoektocht naar de optimalisering van de schoolwerking blijkt niet alleen uit de responsiviteit van de school tijdens de doorlichting, maar ook uit de resultaten van de onderzochte processen.

7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor aardrijkskunde in de eerste graad A-stroom.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De aandacht voor een open leer- en leefklimaat.
- De zorg voor de leerlingen.
- De betrokkenheid van het schoolteam.
- De begeleiding van beginnende leraren.
- De actieve betrokkenheid van de leerlingen tijdens de klassenraden van de derde graad.

Wat betreft het algemeen beleid

- De organisatiestructuur van de school.
- De specifieke aandacht voor de gelijkwaardigheid van de studierichtingen.
- De openheid voor externe evaluaties.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het doelgericht nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen.
- De leerplangerichtheid in een aantal vakken.
- De materiële uitrusting voor een aantal vakken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De evaluatiepraktijk.
- De aandacht voor taalgericht vakonderwijs.

Wat betreft het algemeen beleid

- De doeltreffendheid van het aansturen en opvolgen van het vakgroepoverleg.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor fysica in aso tweede graad Economie, Humane wetenschappen en Latijn (opvolging inspectie).
- De leerplanrealisatie voor chemie in aso tweede graad Wetenschappen en derde graad Latijn-wetenschappen, Moderne talen-wetenschappen en Wetenschappen-wiskunde (opvolging inspectie).
- De bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving (opvolging inspectie).

8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'

omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 2 ASO Economie	fysica	
Graad 2 ASO Humane wetenschappen	fysica	
Graad 2 ASO Latijn	fysica	
Graad 2 ASO Wetenschappen	chemie	chemie
Graad 3 ASO Latijn-wetenschappen	chemie	chemie
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen	chemie	chemie
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	chemie	chemie

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **05-02-2019** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "gunstig advies".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Chris VAN WOENSEL de inspecteur-verslaggever	Hilde DE BUSSE de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	